

«Тасдиқ шудааст»
Бо фармони и.в. Директори
ҶДММ «Ташкилоти суғуртавии Меҳрубон»
_____ А.Азамов
« ____ » _____ 20__ сол

ҚОИДАИ СУҒУРТАИ ИХТИЁРӢ АЗ ҲОЛАТҲОИ НОХУШ ВА БЕМОРИӢ

Душанбе – 20__ сол

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1.1. Қоидаи суғуртаи ихтиёрӣ аз ҳолатҳои нохуш ва беморӣ (минбаъд - «Қоида» ва ё «Қоидаи суғурта») тибқи қонунгузорӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудааст. Қоида қисми ҷудонопазири Шартномаи суғурта аз ҳолатҳои нохуш ва беморӣ ба ҳисоб меравад, ки он байни Суғуртакунанда ва Суғурташаванда баста мешавад (минбаъд «Шартномаи суғурта» ва ё «Шартнома»).

1.2. Аз рӯи Шартномаи суғурта Суғуртакунанда уҳдадор мешавад, ки ба ивази ҳаққи суғуртавии дар шартнома муқарраршуда, ки аз тарафи Суғурташаванда пардохт карда мешавад, маблағи суғурта ва ё қисми онро ҳангоми расидани зарар ба ҳаёт ва саломатии шахси суғурташуда ва ё марги вай пардохт намояд.

1.3. Ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавӣ ба шахсе тааллуқ дорад, ки ба ғоидаи вай Шартномаи суғурта баста шудааст. Шартнома дар он ҳолат ба ғоидаи шахси суғурташуда баста шуда ба ҳисоб меравад, ки агар дар Шартнома номи шахси дигар барои гирифтани пардохти суғуртавӣ номбар нашуда бошад (Ғоидагиранда). Шартнома ба манфиати шахсе, ки шахси суғурташуда ба ҳисоб намеравад, аз он ҷумла ба манфиати шахсе, ки шахси суғурташудаи Суғурташаванда ба ҳисоб намеравад, танҳо бо розигии хаттии Суғурташаванда баста мешавад.

1.4. Пардохти суғуртавии дар Шартномаи суғурта пешбинишударо Суғуртакунанда ба Суғурташаванда, шахси суғурташуда ва Ғоидагиранда новобаста аз ҳамаи намудҳои кӯмакпулӣ, нафақа ва пардохтҳои, ки аз рӯи суғуртаи иҷтимоии давлатӣ ва таъминоти иҷтимоӣ амалӣ карда мешаванд, Созишномаҳои меҳнатӣ ва дигар созишномаҳо, Шартномаи суғурта, ки бо дигар Суғуртакунанда баста шудааст ва маблағҳои, ки тибқи тартиби расонидани зарар аз рӯи қонунгузории амалкунанда ба онҳо тааллуқ дорад, пардохт менамояд.

1.5. Ҳангоми бастани Шартномаи суғурта бо шартҳои дар Қоидаи суғурта пешбинишуда, шартҳои мазкур қисми ҷудонашавандаи Шартномаи суғурта ба ҳисоб рафта, барои Суғурташаванда ва Суғуртакунанда ҳатмӣ мегарданд. Суғурташаванда ва Суғуртакунанда ҳуқуқ доранд ҳама гуна иловаҳо, истисно ва истилоҳро ба Шартномаи суғурта, ки бо қонунгузории амалкундаи Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шудааст мувофиқа карда, аз матни Шартномаи суғурта муқаррароти алоҳидаи Қоидаи суғуртаро, ки ба Шартномаи суғуртаи аниқ мансуб намебошанд, хориҷ намуда, онро дар матни Шартномаи суғурта қайд намоянд.

1.6. Шартҳои, ки дар Қоидаи суғурта дар бар гирифта ва ба матни Шартномаи суғурта ворид нашудаанд ба Суғурташаванда (шахси

суғурташуда, Фоидагиранда) ҳатмӣ мебошанд, агар дар Шартномаи суғурта дар бораи татбиқ намудани Қоидаи мазкур аниқ қайд гардидааст ва худ Қоидаҳо дар як ҳуҷҷат бо Шартномаи суғурта ё дар қафои он ифода ёфтааст ё ба он замима шудааст. Дар ҳолати охирон ба Суғурташаванда супурда шудани Қоидаи суғурта бо қайд дар Шартномаи суғурта тасдиқ карда мешавад.

1.7. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад, ки дар асоси Қоидаи суғурта шартҳои полиси суғурта ё Иқтибос аз Қоидаи суғурта, барномаҳои суғуртаро нисбат ба шакли мушаххаси (намуди) шартномаҳои суғурта, ки дар асоси Қоидаи суғурта баста шудааст, нисбат ба Суғурташавандаи мушаххас ё гурӯҳи (доираи) Суғурташавандагон равона гардидааст ва шартҳои суғуртаро инъикос медиҳад, тартиб диҳад, аз он ҷумла: субъект ва объектҳои суғурта, номгӯи ҳодисаҳои суғурта, муҳлат ва тартиби пардохти ҳаққи суғуртавӣ, муҳлати амали шартномаи суғурта, тартиб ва муайянкунии андозаи пардохти суғурта, муқаррароти дигар - ба андозае, ки бар хилофи қонунгузори амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қоидаи суғурта намебошанд.

1.8. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад ба гурӯҳҳои алоҳидаи шартномаҳои суғуртаи ҳамшакл, ки дар асоси шартҳои Қоидаи суғурта баста шудаанд ба андозае, ки бархилофи қонунгузори амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад ва бо меъёрҳои қонунгузори амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст, номгӯи маркетинг гузорад.

1.9. Суғуртақунанда ҳуқуқ надорад маълумотро дар бораи Суғурташаванда (шахси суғурташуда, Фоидагиранда), ҳамчунин дар бораи вазъи амволии ашхоси мазкур, ки дар натиҷаи фаъолияти касбии худ ба даст овардааст, паҳн кунад.

2. МАФҲУМҲОИ АСОСӢ

Суғуртақунӣ - муносибатҳо оид ба ҳимояи манфиатҳои қонунии молумулкии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҳангоми рух додани ҳодисаҳои суғуртавии муайян аз ҳисоби фондҳои пулии аз мукофотҳои суғуртавии (ҳаққи суғуртавии) пардохтшуда, инчунин маблағҳои дигари ташкилотҳои суғурта, ки аз ҷониби ташкилотҳои суғурта ташаккул ёфтаанд;

Беморӣ (касали) – ин ҳар кадом бемории ҷисмонӣ, ки дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ба вучуд омадааст ва ташҳиси он дар чараёни муҳлати суғурта дар асоси аломатҳои объективи ба илми тиб маълум аз ҷониби табиб гузаронида шудааст, агар дар Шартномаи суғурта дигар ҳодиса пешбинӣ нашуда бошад. Санаи беморӣ ин он санае ба ҳисоб меравад, ки шахси Суғурташуда аввалин маротиба ба табиб барои ёрии тиббӣ вобаста ба

беморӣ мурочиат намудааст, ки бо ҳуҷҷати расмии тиббӣ ва ё бо санаи гузаронидани ташҳис тасдиқ карда мешавад.

Агар дар Шартномаи суғурта масъулият оид ба хавфи ба беморӣ ва ё натиҷаҳои он вобастабуда, ворид карда шуда бошад, пас барои эътироф намудани ҳодисае, ки ба бемории Суғурташуда вобаста буда, ба сифати ҳодисаи суғурта, беморӣ бояд бори аввал инкишоф ёбад ва бори аввал дар муддати вақти суғурта аз Суғурташуда ташҳис карда шуда бошад, ба истиснои он беморихое, ки оид ба мавҷудияти он Суғуртақунанда аз тарафи Суғурташаванда то санаи ба имзорасии Шартномаи суғурта (ва ё Созишномаи иловагӣ), ки хавфи дахлдорро доро буд, агар ягон муқарароти дигар дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад, ба таври хаттӣ хабардор карда шуда буд.

Муваққатан гум кардани коршоямӣ (корношоямии муваққатӣ) – **пурра** гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда дар давраи муайяни маҳдуди вақт.

Фоидагиранда - шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки аз ҷониби суғурташаванда барои гирифтани пардохти суғурта (чуброни суғурта) дар шартномаи суғурта таъин шудааст ва дар полиси суғурта дарҷ гардидааст.

Бистарикунонӣ – дар табобати шабонарузии статсионарӣ, дар муассисаи тиббӣ қарор доштани шахси суғурташуда (ба истиснои статсионари рузона), ки дар натиҷаи бо шахси суғурташуда рӯй додани ҳодисаи нохуш дар муҳлати вақти суғурта ва ё беморӣ, ки дар муҳлати суғурта оид ба хавфҳо ба амал омадааст.

Дар баробари ин, бистарикунонӣ ба ҳисоб намеравад: ҷойгирнамоии шахси суғурташуда ба статсионар, танҳо барои гузаронидани ташҳиси тиббӣ; қарор доштани шахси суғурташуда дар клиника ва ё санатория барои гузаштани курсҳои барқарорсозӣ ва табобати санаторӣ - фароғатӣ, нигоҳдории шахси суғурташуда бо сабаби карантин ва ё дигар чораҳои пешгирии расмии ҳукуматҳо, инчунин ҷойгирнамоии шахси суғурташуда дар статсионари рузонаи муассисаи амбулаторӣ-поликлиникӣ ва ё тиббӣ-статсионарӣ.

Гурӯҳи маъюбӣ – маъюбие, ки бо гурӯҳҳои (I, II ва III) муқаррар шудааст ва ё категорияи «кӯдаки маъюб» аз тарафи мақомоти ХДТТИ вобаста ба вайроншавии вазифаҳои узвҳо ва низоми организми шахси суғурташуда, инчунин дараҷаи маҳдуднамоии фаъолияти ҳаётӣ, муқарар карда мешавад.

Шартномаи суғурта – шартномае, ки тибқи он суғурташаванда уҳдадор аст ҳаққи суғуртавиरो мутобиқи шартнома пардохт намояд ва ташкилоти суғуртавӣ уҳдадор аст ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавии бо

шартнома пешбинишуда ба суғурташаванда ё шахси сеюм (фоидагиранда), ки ба фоидаи ӯ шартнома баста шудааст, пардохти суғуртавино (пардохти ҷуброни суғуртавино) анҷом диҳад.

Шахси суғурташуда - шахси воқеӣ, ки ба фоидаи ӯ шартномаи суғуртаи шахсӣ баста шудааст ва ё шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки бо шартномаи суғуртаи ҷавобгарии гражданию ҳуқуқӣ, ҷавобгарии ӯ суғурта карда шудааст.

Маъҷубӣ – дараҷаи маҳдудияти фаъолияти ҳаётии инсон дар натиҷаи нуқсёбии саломатӣ бо коҳиши устувори вазифаҳои организм.

Ҳодисаи нохуш – ҳодисаи кӯтоҳ, ғайриҷашмдошт, ногаҳонӣ, ғайриихтиёрии беруна мебошад, ки хусусият, вақт ва ҷои он яқин муайян шудаанд ва он ба зарари ҷисмонӣ ё вайроншавии узвҳои дохилӣ ва берунӣ ва ё марги Суғурташуда оварда мерасонад, ки он натиҷаи беморӣ ва ё фиребгарии духтурон ба ҳисоб намеравад ва дар муддати муҳлати суғурта новобаста аз иродаи Суғурташуда ва ё Фоидагиранда ба вуқӯъ омадааст.

Бемориҳои шадид ё музмин ва оқибатҳои он (ҳам пештар ташхисшуда ва ҳам бори аввал пайдошуда), ки бо омилҳои беруна барангехта шудаанд, аз ҷумла инфаркти миокарда, сактаи майна, аневризм, варамҳо, ноқисии функционалии организм, аномалияи модарзодии организм, ҳодисаи нохуш ба ҳисоб намеравад.

Муайяннамоии маъҷубии аввалия - муайяннамоии категория ва гурӯҳи маъҷубӣ ба шахсе, ки маъҷуб нест.

Давраи зинда мондан – ин муҳлате мебошад, ки аз ҷониби Шартномаи суғурта бо пардохти иловагӣ вобаста ба ҳодисаи БМХЧ (Бемории марговари хатарнок ва ҷарроҳӣ) бо санаи аввалин ташхис гузаронии БМХЧ (санаи гузаронидани ҷарроҳӣ) муқаррар гардидааст. Агар Суғурташуда дар ҷараёни ҳамин давра вафот кунад, он гоҳ пардохт вобаста ба ҳодисаи БМХЧ амалӣ карда намешавад.

Доиман гум кардани коршоямӣ – гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда, ки бо гурӯҳи маъҷубии муқарраршуда тасдиқ шудааст.

Вақти корӣ – вақти корӣ гуфта ҳамаи рӯзҳо ба ҳисоб меравад, ба истиснои рӯзи шанбе, якшанбе ва рӯзҳои ид, ки аз тарафи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудааст (бо дарназардошти ба таъхиргузориҳо).

Бемории марговари хатарнок ва ҷарроҳӣ (БМХЧ) – ҳодисае, ки ба таври назаррас тарзи зиндагонӣ ва сифати ҳаёти Суғурташударо вайрон мекунад, ҳодисае, ки ба маъҷубӣ оварда мерасонанд ва бо сатҳи фавқуллода баланди марговар тавсиф карда мешавад ва бо Ҷадвали БМХЧ пешбинӣ шуда, аввалин маротиба ташхис гардида, дар ҳаёти Суғурташуда

дар чараёни муҳлати суғурта гузаронида мешаванд ва ё ба вучуд омада дар Шартномаи суғурта оварда шудаанд.

Пардохти иловагӣ вобаста бо ҳодисаи БМХЧ – бузургии пардохти суғуртаи вобаста бо ҳодисаи «марг дар натиҷаи ҲН ва Б» (б.5.2. Қоидаҳо) аз пардохт вобаста бо БМХЧ вобастагӣ надорад.

Пардохти таъчилӣ вобаста бо ҳодисаи БМХЧ – бузургии пардохти суғуртаи вобаста бо ҳодисаи «марг дар натиҷаи ҲН ва Б» (б.5.2. Қоидаҳо) ба бузургии пардохти вобаста бо ҳодисаи БМХЧ пештар амалигардида кам карда мешавад.

Марг – қатъгардии вазифаи физиологии организм, ки фаъолияти ҳаётро дастгирӣ менамуд.

Суғурташаванда – шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки бо ташкилоти суғурта шартномаи суғуртаро бастааст.

Пардохти суғуртаи – маблағи пулӣ, ки ташкилоти суғуртаи (азнавсуғуртакунӣ) ба суғурташаванда (фоидагиранда) дар доираи маблағи суғуртаи ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртаи ба шахси суғурташуда мепардозад.

Мукофоти суғуртаи (ҳаққи суғуртаи) – маблағи пулии дар шартнома дарҷшуда, ки онро суғурташаванда уҳдадор аст ба ташкилоти суғуртаи (азнавсуғуртакунӣ) бо тартиб ва дар муҳлатҳои дар шартномаи суғурта муқарраргардида пардохт намояд.

Маблағи суғуртаи – маблағи пулие, ки ба он объекти суғурта ба суғурта фаро гирифта шудааст ва он ҳаҷми ниҳоии масъулияти ташкилоти суғуртавиरो (азнавсуғуртакуниро) ҳангоми рух додани ҳодисаи суғурта дар бар мегирад.

Полиси суғуртаи – ҳуҷҷате, ки воқеияти баста шудани шартномаи суғурта ва тибқи талаботи шартномаи мазкур мавриди амал қарор гирифтани уҳдадорихои ташкилоти суғуртавиरो оид ба пардохти ҷуброни суғуртаи (пардохти суғуртаи) тасдиқ менамояд.

Ҳодисаи суғуртаи – воқеае, ки ҳангоми рух додани он ташкилоти суғуртаи (азнавсуғуртакунӣ) тибқи қонун ва шартномаи суғурта бояд пардохти суғуртавиरो (пардохти ҷуброни суғуртавиरो) анҷом диҳад.

Хавфи суғуртаи – ҳодисаи эҳтимоли, ки ҳангоми рух додани он суғурта анҷом дода мешавад.

Тарифи суғуртаи – арзиши воҳиди рӯйпӯшкунии суғурта.

Суғуртакунанда – Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Ташкилоти суғуртаи Меҳрубон» ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти суғуртаро дар асоси иҷозатнома, ки аз ҷониби мақоми назорати суғурта дода шудааст, амал мекунад.

Зарари ҷисмонӣ – вайроншавии яклухти ҷисмонии организм ва ё бемории Суғурташуда, ки дар Ҷадвали ҳаҷми Пардохти суғурта пешбинӣ гардида, дар Шартномаи суғурта қайд шудааст ва дар давраи амали он дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ба амал омадааст.

Амалиёти ҷарроҳӣ – амалиёти тиббӣ, ки ба воситаи буридани бофтаҳои бадан аз ҷониби ҷарроҳи баландихтисос мутобиқи меъёрҳои маъмули тиббӣ, аз он ҷумла табобати ҷарроҳӣ, ки бо истифода аз таҷҳизоти эндоскопӣ, инчунин амалиётҳои тиббӣ, ки бидуни буридани бофтаҳои бадан амалӣ карда мешаванд ва дар Ҷадвали «Амалиёти ҷарроҳӣ» оварда шудаанд.

3. ОБЪЕКТИ СУҒУРТА

3.1. Объектҳои суғурта манфиатҳои молумулкие, ки ба ҳаёт, саломатӣ ва ё марги шахси суғурташуда вобастагӣ дорад ва ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунад, ба ҳисоб меравад.

4. СУБЪЕКТИ СУҒУРТА

4.1. Субъекти суғурта Суғуртакунанда ва шахсоне ба ҳисоб мераванд, ки дар Шартномаи суғурта ба сифати Суғурташаванда, шахси суғурташуда ва Ҷоидагиранда нишон дода шудаанд.

5. ҲОДИСАИ СУҒУРТАВӢ

5.1. Марги шахси суғурташуда, дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар муҳлати суғурта аз рӯи Шартнома, ба истиснои ҳодисаҳое, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст (минбаъд «Марг дар натиҷаи ҲН»).

5.1.1. Дар Шартномаи суғурта ҳамчун хавфи алоҳида инчунин марги шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш бо сабаби садамаи нақлиёти автомобилӣ, обӣ ва ҳавоӣ дар муҳлати вақти суғурта аз руи Шартнома метавонад ба ҳисоб равад, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «Марг дар натиҷаи СН»).

5.2. Марги шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ё беморӣ дар муҳлати амали Шартнома, ба истиснои ҳодисаҳое, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст (минбаъд «марг дар натиҷаи ҲН ва Б»)

5.3. Доиман гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар муҳлати амали Шартнома, ки бо гурӯҳи аввали маъҷубӣ тасдиқ шудааст, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «маъҷубӣ дар натиҷаи ҲН»);

5.4. Дар Шартномаи суғурта ҳамчун хавфи алоҳида инчунин доиман гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш бо сабаби садамаи нақлиётӣ дар муҳлати амали Шартнома ки бо

гурӯҳи аввали маъҷубӣ тасдиқ шудааст, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «марг дар натиҷаи СН»);

5.5. Доиман гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ё беморӣ дар муҳлати амали Шартнома, ки бо гурӯҳи аввали маъҷубӣ тасдиқ шудааст, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «маъҷубӣ дар натиҷаи ХНваБ»);

5.6. Доиман гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда бо сабаби муайяннамоии маъҷубии гурӯҳи I ва II дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар муҳлати суғурта аз рӯи Шартнома, ба истиснои ҳодисаҳои, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст (минбаъд «маъҷубии гурӯҳи I ва II дар натиҷаи ХН»);

5.7. Доиман гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда бо сабаби муайяннамоии маъҷубии гурӯҳи I ва II дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ё беморӣ дар муҳлати суғурта аз рӯи Шартнома, ба истиснои ҳодисаҳои, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст (минбаъд «маъҷубии гурӯҳи I ва II дар натиҷаи ХН ва Б»);

5.8. Зарари ҷисмонии шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш, ки дар Ҷадвали ҳаҷми пардохти суғурта пешбинӣ шуда, дар Шартномаи суғурта қайд шудааст, ба истиснои ҳодисаҳои, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст (минбаъд «Зарари ҷисмонӣ»);

5.9. Муваққатан гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар муҳлати амали Шартнома, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «корношоямии муваққатӣ дар натиҷаи ХН»);

5.10. Муваққатан гум кардани қобилияти меҳнати шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ё беморӣ дар муҳлати амали Шартнома, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «корношоямии муваққатӣ дар натиҷаи ХН ва Б»);

5.11. Муваққатан гум кардани қобилияти меҳнатӣ бо сабаби бистарикунонии шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар муҳлати амали Шартнома, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «бистарикунонӣ дар натиҷаи ХН»);

5.12. Муваққатан гум кардани қобилияти меҳнатӣ бо сабаби бистарикунонии шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ё беморӣ дар муҳлати амали Шартнома, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «бистарикунонӣ дар натиҷаи ХН ва Б»);

5.13. Гузаронидани амалиёти ҷарроҳӣ ба шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш, ки дар Ҷадвали пардохтҳо пешбинӣ шуда, дар Шартномаи суғурта ифода ёфтаанд, ба истиснои ҳодисаҳои, ки дар Қоидаҳо

пешбинӣ шудаанд (минбаъд ҳамчун «амалиёти ҷарроҳӣ дар натиҷаи ҲН» ном бурда мешавад);

5.14. Гузаронидани амалиёти ҷарроҳӣ ба шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ва ё беморӣ, ки дар Ҷадвали пардохтҳо пешбинӣ шуда, дар Шартномаи суғурта ифода ёфтааст, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудаанд (минбаъд – «амалиёти ҷарроҳӣ дар натиҷаи ҲНваБ»);

5.15. Ташҳиси аввали шахси суғурташуда вобаста ба бемории марговари хатарнок (минбаъд дар матн – «БМХ») ва ё гузаронидани ҷарроҳиҳои ҷиддӣ, ки тарифи онҳо дар Замимаи №4 ба Қоидаҳо оварда шудаанд. Бо шартномаи суғурта метавонанд тарифи БМХ муқаррар гарданд, ки аз тавсифҳои дар Замимаи №4 ба Қоидаҳо ишорагардида фарқ мекунад. Ташҳиси БМХ бояд бо ҳуҷҷатҳои аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ дода шуда ва табиби мутахассис ва соҳаи мутобиқаткунанда тасдиқ карда шавад. Агар ҳолати дигар бо созиши тарафҳои шартнома пешбинӣ нашуда бошанд, шахсони суғурташуда вобаста ба ҳодисаи БМХ наметавонанд шахсони аз 18 хурд ва ё аз 65 калон бошанд.

5.15.1. Аз рӯи созиши тарафҳо хавфи БМХ метавонад ба Шартномаи суғурта бо чунин шартҳо ворид карда шавад:

- бо пардохти иловагӣ барои ҳодисаи БМХ, илова бар ин бузургии пардохти суғуртавӣ аз рӯи ҳодисаи суғуртавии «ҲН ва Б» аз ҳаҷми маблағи вобаста ба ҳодисаи суғуртавии БМХ вобаста нест, аммо давраи зиндамонӣ муқаррар карда мешавад;

- бо пардохти таъҷилий барои ҳодисаи БМХ, ҳамзамон бо суғуртанамоӣ дар ҳодисаи «марг дар натиҷаи ҲН ва Б» илова бар ин бузургии пардохти суғурта аз рӯи ҳодисаи «марг дар натиҷаи ҲН ва Б» нисбат ба бузургии пардохти пештар амалигардида аз рӯи ҳодисаи БМХ кам карда мешавад.

5.15.2. Агар дар Шартнома ҳолати дигар пешбинӣ нашуда бошад, суғурта вобаста бо ҳодисаи БМХ аз рӯи яке аз тариқҳои интихоб намудаи Суғурташаванда амалӣ карда мешаванд:

- Тариқи №1 (10 беморӣ, Замимаи №4 ба Қоидаҳо, тарифҳои 1-10);
- Тариқи №2 (15 беморӣ, Замимаи №4 ба Қоидаҳо, тарифҳои 1-15);
- Тариқи №3 (20 беморӣ, Замимаи №4 ба Қоидаҳо, тарифҳои 1-20);
- Тариқи №4 (30 беморӣ, Замимаи №4 ба Қоидаҳо, тарифҳои 1-30);
- Тариқи №5 (40 беморӣ, Замимаи №4 ба Қоидаҳо, тарифҳои 1-40).

5.16. Шартнома метавонад бо уҳдадорӣ оид ба як ва ё якчанд хавфи дар банди 5 Қоидаи мазкур баста шавад. Таркиби дилхоҳи хавф, ки дар банди 5 Қоидаи мазкур номбар шудааст, метавонанд ба як ва ё якчанд барномаҳои суғурта муттаҳид карда шаванд.

5.17. Ҳодисаҳое, ки дар Қоида пешбинӣ шудаанд, метавонанд ба сифати ҳодисаҳои суғуртавӣ эътироф карда шаванд, агар онҳо натиҷаи мустақими ҳодисаи нохуши дар муҳлати амали Шартномаи суғурта пешбинишуда ба ҳисоб раванд ва ё дар муҳлати амали шартнома беморӣ ташхис карда шудааст ва бо санадҳои тибқи муқаррароти Қоидаи мазкур тасдиқ карда шудаанд.

5.18. Ҳодисаҳои дар Қоида пешбинишуда ва натиҷаи ҳодисаи нохуш ба ҳисоб рафта, дар муҳлати амали Шартнома ба амал омадаанд, ҳамчунин метавонанд ҳодисаи нохуш ба ҳисоб раванд, агар онҳо дар муҳлати 1 (як) сол аз рӯзи сар задани ҳодисаи нохуш, ба миён омада бошанд. Корношоямии муваққатӣ ва бистарикунонӣ дар натиҷаи ҳодисаи нохуш, ки дар муҳлати амали Шартнома ба амал омадааст, инчунин метавонанд ҳодисаи суғурта дар муҳлати 4 (чор) моҳ аз рӯзи сар задани ҳодисаи нохуш ба ҳисоб раванд.

5.19. Шартномаи суғурта метавонад, рӯйхати бемориҳоеро муқаррар намояд, ки танҳо дар натиҷаи онҳо ҳодисаҳои дар Қоида пешбинишуда ҳодисаи суғурта ба ҳисоб раванд.

5.20. Агар дар Шартномаи суғурта ҳолати дигар муқаррар нашуда бошад, он гоҳ ҳолатҳои дар Қоида пешбинишуда ҳодисаи суғуртавӣ ба ҳисоб намеравад, агар онҳо:

5.20.1. дар натиҷаи қасдан содир намудани ҷиноят аз тарафи шахси суғурташуда дар сини 14 солагӣ ва аз он зиёд ба вучуд омада бошанд;

5.20.2. дар натиҷаи амалҳои қасдан аз тарафи шахси суғурташуда Суғурташаванда, Фоидагиранда ва ё шахси дигар дар сини 14 ва аз он калон содиршуда, ки ба сар задани ҳодисаҳои суғурта равона карда шудааст ва мустақим ё ғайримустақим ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи Шартнома манфиатдор мебошанд, амалӣ карда шуда бошад;

Дар баробари ин, пардохти суғуртавӣ ба онҳо (Фоидагиранда) ва ё ворисоне, ки амали қасдан содир намудаи онҳо ба сар задани ҳодисаи суғурта оварда расонидааст, пардохт карда намешавад.

5.20.3. дар натиҷаи худкушӣ ва ё кӯшиши худкушӣ намудани шахси суғурташуда, ба истиснои ҳодисаҳое, ки шахси суғурташуда бо амалҳои ҷиноятии шахсони сеюм ба худкушӣ водор карда шуда бошад;

5.20.4. дар рафти ҷанг, мудохилаи таҷовузкорона, амалиётҳои ҳарбии қушӯнҳои хоричӣ, задухӯрдҳои ҳарбӣ, дигар ҳодисаҳои ба он монанд ва ё бо он баробар (новобаста аз он, ки ҷанг эълон шуда буд), ҷанги шаҳрвандӣ, исён, ошӯб, дигар изтиробҳои шаҳрвандӣ, ки ба ҷангҳои шаҳрвандӣ ва ё ҳарбӣ, исён, забти ҳарбӣ ва ё ғайриқонунии давлат оварда мерасонанд, инчунин дигар ҳодисаҳои дилхоҳи ҳамшабеҳ, ки ба нигоҳдорӣ ва истифодаи силоҳ ва лавозимоти ҷангӣ вобаста аст;

5.20.5. дар натиҷаи захролудшавии алкоғолӣ, захролудшавӣ аз истифодаи маводҳои муҳаддир, психотропӣ ва ё доруҳо бе таъиноти духтур;

5.20.6. дар натиҷаи амали дар ҳодисаи мастии алкоғолӣ (дар дараҷаи концентрати алкоғолӣ дар ҳаҷми 0,3 промил ва боло), мадҳушии токсикӣ ё дар зери таъсири маводҳои сахттаъсир ва ё психотропӣ содир намудаи шахси суғурташуда, ки бе таъиноти духтур истифода шудааст;

5.20.7. дар натиҷаи машғул шудани Суғурташуда бо ҳар кадом намудҳои варзиш дар сатҳи касбӣ, аз он ҷумла мусобиқаҳо ва тамринҳо, инчунин машғулшавӣ бо ҷунин намудҳои варзиш дар асоси ҳаваскорӣ:

– варзиши авто-, мото, ҳар кадом намуди варзиши аспӣ, намудҳои ҳавоии варзиш, муҳорибаҳои тан ба тан;

– саворагии экстремалӣ ба роликҳо (фристайл, даунхилл, саворагии агрессивӣ), дар скейтбордҳо (саворшавӣ аз рӯи усули стрит, верт, лонгборд, парк ва ғ.), дар велосипед (саворагардӣ дар велосипеди кӯҳӣ, ВМХ, велотриал, дертджемпинг, стрит ва ғ.);

– саворагардӣ дар сноуборд ва дар лижаҳои кӯҳӣ, дар шоҳроҳҳои омода набуда, иҷрои трюкҳо, ҷаҳиш аз трамплин;

– тирпарронӣ, шикори касбӣ ба ҳайвони бузург, ба ҳайвонҳои экзотикӣ;

– ҷаҳидан ба об, дайвинги мағоравӣ;

– кӯҳнавардӣ, спелеотуризм, фри-соло, кӯҳнавардии шаҳрӣ, диггерӣ, паркур;

– хазинақобӣ (кладоискательство), иштирок дар амалиётҳои ҷустуҷӯӣ дар ҷойҳои гузариши амалиётҳои ҷангӣ;

– сайёҳии обӣ, сайёҳии экзотикӣ;

– ҳар кадом намудҳои варзиши экстремалӣ: бейс-джемпинг (BASE), драг-рейсинг, фри-фолл ва ғ.

5.20.8. дар рафти иштирок дар парвози дилхоҳи ҳавопаймоӣ, ба истисноии парвоз ба сифати мусофири хатсайр, ки барои интиқоли мусофирон иҷозат дорад ва бо воситаи пилот, ки сертификати дахлдор дорад, идора карда мешавад, инчунин иштироқи бевосита дар машқҳои ҳарбӣ, тамринҳо, санҷиши техникаи ҳарбӣ ва ё дигар амалиётҳои монанд ба сифати хизматчиӣ ҳарбӣ ва ё граждани;

5.20.9. дар натиҷаи таъсири таркиши ядрой, радиатсия, захролудшавии радиоактивӣ дар натиҷаи истифодаи энергияи ядрой;

5.20.10. ҳангоми идора намудани воситаи нақлиёт аз тарафи шахси суғурташуда бе ҳуқуқи идоракунӣ ва ё дар ҳолати мадҳушии алкоғолӣ ва нашъамандӣ ва ё ҳангоми аз тарафи шахси суғурташуда, додани идоракунӣ

воситаи нақлиёт ба шахсе, ки ҳуқуқи идора намудани воситаи нақлиётро надорад ва дар ҳолати мадҳушии алкоғолӣ ва нашъамандӣ қарор дорад;

5.20.11. бо сабаби ба бемориҳои сироятшавандаи ҷинсӣ, дар натиҷаи ВНМО/БПНМ, инчунин бемориҳои ба БПНМ вобастабуда;

5.20.12. натиҷаи сабабҳои мустақиман ва ё ғайримустақим ба бемории рӯҳӣ, фалаҷ, хуруҷи саръи шахси суғурташуда, агар онҳо натиҷаи ҳодисаи нохуш ба ҳисоб нараванд;

5.20.13. дар натиҷаи беморие, ки аз шахси суғурташуда то оғози суғуртакуни инкишоф ва ташҳис карда шудааст, бо истисноӣ ҳодисаҳое, ки Суғуртакунанда дар бораи бемории шахси суғурташуда то бастанӣ Шартномаи суғурта ва ё Шартномаи иловагӣ ба Шартномаи суғурта, огоҳ карда шуда буд;

5.20.14. ҳангоми будубошти шахси суғурташуда дар ҷойҳои аз озодӣ маҳрум;

5.20.15. дар натиҷаи ҳомиладорӣ, таваллуд ва ё оризии онҳо.

5.21. Илова ба банди 5.20. ба ҳодисаи суғурта шикасти патологӣ, экзостоз ва ё бемориҳои онкологӣ, ки дар шахси суғурташуда то саршавии муҳлати суғурта ташҳис шудааст, дохил намешавад.

5.22. Агар дар Шартномаи суғурта ҳолати дигар пешбинӣ нашуда бошад, он гоҳ ҳодисаҳои дар Қоидаи мазкур қайдшуда низ ҳодисаи суғуртавӣ ба ҳисоб намеравад, агар:

5.22.1. қобили меҳнат набудан, бистарикунӣ шахси суғурташуда ва ё ҷарроҳии паси сарнамудаи ӯ бо ҷунин ҳодисаҳо алоқаманд бошад:

5.22.1.1. беморие, ки дар шахси суғурташуда дар санаи ибтидоӣ муҳлати суғурта ташҳис шуда бошад;

5.22.1.2. исқоти ҳамл, табоботи дандонҳо (имплантатсияи онҳо, қандан ва барқароркунии онҳо ва ғ.);

5.22.1.3. даҳолати ҷарроҳии пластикӣ, ба истисноӣ ҳолатҳое, ки ин барои табобат зарурат дошта бошад (бартараф намудани оқибатҳо), ҷароҳатҳои ҷисмонӣ, ки дар алоқамандӣ бо ҳодисаи нохуш гирифта шудаанд ва дар ҷараёни муҳлати суғурта ба вучуд омадаанд;

5.22.1.4. стерилизатсиякунӣ, бордоркунӣ, рестерилизатсиякунӣ ва ё табоботи безурриётӣ бо табоботи ҷароҳатҳо, аномаллиҳои модарзодӣ ва бемориҳои ирсӣ;

5.22.1.5. гузаронидани ташҳис бо усулҳои биопсия, эндоскопия, лапароскопия ва артроскопия;

5.22.1.6. ба таври расмӣ эътироф гардидани ҳодисаи эпидемия ва ё офати табиӣ;

5.22.1.7. зарурати нигоҳубини кӯдак ва ё аъзоёни оила;

5.22.1.8. табобати токсиноинфексияи хӯрока (ба истиснои ҳодисаҳое, ки ба бистарикунии Суғурташуда оварда расонидаанд);

5.22.2. амалиёти чароҳии пасисарнамудаи шахси суғурташуда бо чунин ҳодисаҳо алоқаманд бошад:

5.22.2.1. табобати сӯхтагиҳои дараҷаи I ва II дар масоҳати аз 15% камтар аз сатҳи болоии бадан, кушодани пӯсти шамолхӯрда, бофтаҳо ва буғумҳо, тоза кардани матоъҳои ҷои чокшуда, омосҳои непролифериркунанда (неинвазивӣ) омосҳои in-situ, ҳар кадом намуди саратони пӯст ба истиснои меланомаи бади (доғи гулафшон) непролифериркунанда (неинвазивӣ), маросими ғайрионатологӣ, гузоштани чок дар пӯст, амалиётҳои ҷарроҳии дур кардани (табобати) фарбеҳӣ, вобаста бо иваз намудани имплантанти ғадудҳои шир;

5.22.2.2. бартараф намудани тағйирёбии девораи бинӣ, иқтоъи суфраи бинӣ, гузаронидани амалиёти ҷарроҳӣ дар устухонҳои болоӣ ва поёнии ҷоғ (аз он ҷумла бо буғумҳои чаккаву ҷоғ алоқадоршта), амалиётҳои ҷарроҳии ортогнатикӣ, дуруст кардани ҷоғ, ба ғайраз ҳодисаҳое, ки амалиётҳои ҷарроҳии дар боло зикршуда бо зарурати табобат (бартараф намудани оқибатҳо) шартгузори шуда бошанд, ки онҳо вобаста бо ҳодисаи нохуш, ки дар ҷараёни муҳлати суғурта ба вучуд омадаанд;

5.22.2.3. вобаста бо бемориҳои саратонӣ;

5.22.2.4. табобат (бартараф намудани оқибатҳо) ҷароҳатҳои ҷисмонӣ, ки дар натиҷаи ҷанг ва ё ҳодисаҳои ба ҳодисаҳои ҷангӣ, ҳучумкунӣ, амалиётҳои хусуматӣ аз ҷониби давлати хорича (новобаста аз он ки ҷанг эълон гардидааст ё не), ҷанги шахрвандӣ, шӯриш, исён, инқилоб баробар карда шуда.

5.23. Ҳодисаҳои дар Қоидаҳо пешбинишуда ҳодисаи суғурта ба ҳисоб намеравад, агар онҳо дар натиҷаи доиман гум кардани қобилияти меҳнатӣ аз тарафи шахси суғурташуда ба вучуд омада бошанд, ки онҳо бо сабаби муқаррарнамоии гурӯҳи III маъҷубӣ, ки дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ва ё беморӣ руй додаанд.

5.24. Ҳодисаҳои дар Қоидаҳои мазкур пешбинишуда, дар асоси ҳалнома/ҳукми суд, ки қувваи қонунӣ пайдо кардааст, қарори прокуратура ва ё дигар санадҳое, ки аз тарафи мақомотҳои тиббӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва дигар мақомотҳои ваколатдор тибқи тартиби муқаррарнамудани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, ҳамин гуна эътироф карда мешаванд.

5.25. Худуди суғурта тибқи Қоидаи мазкур тамоми минтақаи ҷаҳон ба ҳисоб меравад, агар дар Шартномаи суғурта ҳолати дигар пешбинӣ нашуда бошад.

5.26. Суғурта аз рӯи Шартномаи дар асоси Қоида басташуда дар муҳлати 24 соат амал мекунад, агар дар Шартномаи суғурта ҳолати дигар пешбинӣ нашуда бошад.

5.27. Дар Шартномаи суғурта ҳодисаҳои дигар низ метавонанд пешбинӣ шаванд, ки онҳо ҳодисаи суғурта ба ҳисоб намераванд.

6. ХАВФИ СУҒУРТАВӢ

6.1. Ҳодисаҳои зерин дар ҳаёти шахси суғурташуда хавфи суғуртавӣ ба ҳисоб рафта, мумкин аст аз ҷониби Суғуртақунонда ҳодисаҳои суғуртавӣ ба ҳисоб раванд:

6.1.1. Марги шахси суғурташуда, дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар муҳлати суғурта аз рӯи Шартнома, ба истиснои ҳодисаҳое, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст (минбаъд «Марг дар натиҷаи ҲН»);

6.1.2. Дар Шартномаи суғурта ҳамчун хавфи алоҳида инчунин марги шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш бо сабаби садамаи нақлиётӣ дар муҳлати вақти суғурта аз руи Шартнома метавонад ба ҳисоб равад, ба истиснои ҳолатҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда (минбаъд «марг дар натиҷаи СН»).

6.1.3. Марги шахси суғурташуда дар натиҷаи ҳодисаи нохуш ё беморӣ дар муҳлати амали Шартнома, ба истиснои ҳодисаҳои дар Қоидаҳои мазкур пешбинишуда (минбаъд «марг дар натиҷаи ҲН ва Б»).

7. ТАРТИБИ МУАЙЯН НАМУДДАНИ МАБЛАҒИ СУҒУРТАВӢ

7.1. Маблағи суғуртавӣ дар Шартнома бо розигии тарафҳо муқаррар карда мешавад. Маблағи суғуртавӣ метавонад дар шакли маблағи ягона ва ё алоҳида оид ба хавфи муайяни суғурта, ки дар Шартнома пешбинӣ шудааст, муқаррар карда шавад.

7.2. Маблағи суғуртавӣ бо асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муқаррар карда мешавад. Бо розигии тарафҳо дар Шартномаи суғурта мумкин аст, маблағи суғуртавӣ бо асъори хориҷӣ, ки эквиваленти он маблағи дахлдор бо асъори миллий дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд, муқаррар карда шаванд (минбаъд-суғурта бо асъори эквивалентӣ).

7.3. Бо розигии тарафҳо мумкин аст, ки қисмати тағйирот дар маблағи суғурта, муҳлати суғурта, пардохти даврагии ҳаққи суғуртавӣ ва дигар шартҳои Шартнома аз сари нав дида баромада шавад. Ҳамаи тағйироту иловаҳо дар шакли шартномаи иловагӣ ба Шартномаи суғурта ворид карда мешавад.

8. ТАРИФИ СУҒУРТАВӢ

8.1. Тарифи суғуртавӣ (меъёри ҳаққи суғуртавӣ аз маблағи яғонаи суғуртавӣ) дар шартномаи суғуртаи ихтиёрӣ бо розигии тарафҳо бо маҳдудияти муқарраршуда, муайян карда мешавад.

9. ҲАҚҚИ СУҒУРТАВӢ

9.1. Ҳаққи суғуртавӣ дар ҳаҷм, тартиб ва муҳлате, ки дар Шартномаи суғурта пешбинӣ шудааст, пардохт карда мешавад.

9.2. Ҳангоми муайян намудани ҳаҷми ҳаққи суғуртавӣ аз руи Шартномаи суғурта, Суғуртақунонда тарифҳои суғуртавиеро истифода менамояд, ки аз тарафи вай бо назардошти хавфи суғурта, чинс, синни шахси суғурташуда, муҳлати суғурта, пардохти даврагии ҳаққи суғуртавӣ муқаррар мегардад.

9.3. Ҳаҷми ҳаққи суғуртавӣ барои соли пурраи суғурта, ҳамчун амалиномаи маблағи суғурта, тарифи суғурта ва миқдори солҳои суғурта муқаррар карда мешавад.

9.4. Ҳаҷми ҳаққи суғуртавӣ барои соли нопурраи суғурта ҳамчун амалиномаи маблағи суғурта ва тарифи суғурта, вобаста ба миқдори моҳҳои (рузҳо) суғурта муқаррар карда мешавад.

9.5. Ҳаҷми ҳаққи суғуртавӣ барои сол (солҳо) ва якҷанд моҳи (рӯзи) суғурта ҳамчунин маблағи ҳаққи суғурта барои соли (солҳои пурраи) суғурта ва ҳаққи суғурта барои миқдори мувофиқи моҳҳои (рӯзҳо) соли нопурраи суғурта муқаррар карда мешавад.

9.6. Ҳаққи суғуртавӣ бо асъори миллий якбора бо пардохти якдафъаина барои тамоми муҳлати суғурта ва ё давра ба давра бо пули нақдӣ, ғайринақдӣ, интиқоли почтавӣ ва ё бо усули дигар, ки дар Шартномаи суғурта пешбинӣ шудааст, аз рӯи реквизитҳои бонкии мувофиқашудаи Суғуртақунонда пардохт карда мешавад.

9.7. Ҳангоми суғуртақунонӣ бо эквиваленти асъори хориҷӣ, ҳаққи суғуртавӣ бо асъори миллий аз рӯи қурби Бонки Милли Тоҷикистон, ки барои асъори хориҷӣ дар санаи гузаронидани ҳаққи суғуртавӣ муқаррар гардидааст, пардохт карда мешавад.

9.8. Санаи пардохти ҳаққи суғуртавии Суғурташаванда, агар ҳолати дигар дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад, инҳо ба ҳисоб мераванд:

9.8.1. ҳангоми ҳисоби нақдӣ – санаи пардохти воситаҳои пулӣ ба ҳазинаи Суғуртақунонда;

9.8.2. ҳангоми ҳисоби ғайринақдӣ – санаи қабули воситаҳои пулӣ дар ҳаҷми пурра ба суратҳисоби дар Шартномаи суғурта дарҷ гардида.

Агар дар Шартномаи суғурта супоридани ҳаққи суғуртавӣ давра ба давра пешбинӣ шуда бошад, пас дар ҳолати саривақт напардохтани ҳаққи суғуртавӣ ва набудани аризаи Суғурташаванда дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Шартнома оид ба уҳдадории Суғуртақунанда, амали Шартномаи суғурта қатъ мегардад, агар ҳолати дигар пешбинӣ нашуда бошад. Дар баробари ин Суғуртақунанда бояд ба Суғурташаванда огоҳиномаи хатгӣ дар бораи қатъгардии амали Шартномаи суғурта ирсол намояд.

9.9. Дар Шартномаи суғурта мумкин аст, ки ба Суғурташаванда додани муҳлати имтиёзӣ барои пардохти ҳаққи суғуртавии навбатӣ пешбинӣ карда шавад, ки он метавонад вобаста ба тартиб ва даврагии пардохт то 90 (навад) рӯз давом намояд.

9.10. Муҳлати имтиёзӣ аз санаи дар Шартномаи суғурта ба сифати пардохти навбатии ҳаққи суғурта муқарраршуда, оғоз меёбад. Давомнокии муҳлати имтиёзӣ дар Шартномаи суғурта муқаррар карда мешавад.

9.11. Суғурташаванда бояд то ба охир расидани муҳлати имтиёзӣ, бо огоҳии иловагӣ аз тарафи Суғуртақунанда, барои нигоҳ доштани амали Шартномаи суғурта, ҳаққи суғуртавиरो пардохт намояд.

9.12. Дар давраи муҳлати имтиёзӣ Суғуртақунанда уҳдадориро аз рӯи Шартномаи суғурта дар ҳаҷми муқарраршуда ба зимма мегирад, агар Суғурташаванда ҳаққи навбатиро дар ҳаҷми пурра дар давраи муҳлати имтиёзӣ пардохт намояд.

10. ТАРТИБИ БАСТАН, ИҶРО ВА ҚАТЪ НАМУДАНИ ШАРТНОМАҲОИ СУҒУРТА

10.1 Шартномаи суғурта ба муҳлати муайянкардаи Суғурташаванда ва Суғуртақунанда баста мешавад.

10.2. Барои бастани Шартномаи суғурта Суғурташаванда ба Суғуртақунанда аризаи хаттии шакли муқаррарнамударо дар бораи суғуртақунӣ пешниҳод менамояд, аз он ҷумла, аммо бе маҳудудият: дар шакли электронӣ, ба воситаи алоқаи факсималӣ, ва ё шакли дигари алоқа, ки дар он маълумотро бо шакли пешбиниамуда хабар медиҳад. Шартномаи суғурта инчунин дар асоси аризаи шифоҳии Суғурташаванда баста мешавад.

10.3. Шартномаи суғурта дар шакли хатгӣ таҳия гардида, аз тарафи Суғуртақунанда ва Суғурташаванда ба имзо расонида мешавад. Шартнома инчунин метавонад бо қабули (аксепти) Полиси имзошудаи Суғуртақунанда (Полиси суғурта-оферта) аз ҷониби Суғурташаванда ё бо тартиб додани

ҳуҷчати ягонаи аз тарафи Суғурташаванда ва Суғуртакунанда имзо гардида, ба расмият даровада шавад.

10.4. Дар сурати ба Суғурташаванда дар асоси аризаи ӯ супурда шудани Полиси суғурта-оферта, ризоияти Суғурташаванда бобати бастани Шартномаи суғурта бо шартҳои пешниҳоднамудаи Суғуртакунанда (аксепти Суғурташаванда) бо пардохти ҳаққи суғуртавӣ дар муҳлати муқарраршуда аз тарафи Суғурташаванда ва қабул кардани полиси суғуртавӣ тасдиқ меёбад.

10.5. Полиси суғурта дар ду нусхаи якхела барои Суғуртакунанда ва Суғурташаванда таҳия ва имзо мегардад, ки эътибори баробари ҳуқуқӣ доранд. Ҳангоми номувофиқ будани қайд дар бораи интихоби барномаи суғурта, хавф ва\ё маблағи суғурта дар нусхаи Полиси суғуртавии Суғурташаванда муқаррароте, ки дар нусхаи Полиси суғуртавии Суғуртакунанда мавҷуд мебошад, эътибори афзалтар дорад.

10.6. Намунаи Полиси суғурта, ки Суғуртакунанда муқаррар кардааст дар шакли электронӣ дар асоси маълумоте, ки Суғурташаванда пешниҳод намудааст, тартиб дода мешавад. Мазмуни Полиси суғуртавӣ дар барандаи қоғазӣ, ки бо муҳр тасдиқ карда ба ҳуҷҷати электронӣ табдил дода шудааст бо имзои сифрии электроники намояндани ваколатдори Суғуртакунанда тасдиқ карда мешавад. Ҳамзамон имзои сифрии электронӣ дар ҳуҷҷати электронӣ баробари имзои намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда дар Полиси суғурта дар барандаи қоғазӣ, ки бо муҳр тасдиқ карда шудааст, эътибор дорад.

10.7. Агар тарафҳои Шартномаи суғурта дигар шартҳоро мувофиқа накарда бошанд, имзои Полиси суғурта аз тарафи Суғуртакунанда бо истифодаи инъикоси имзои факсималии намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда ва муҳри ӯ баробари имзои Шартномаи суғурта аз тарафи Суғуртакунанда доништа мешавад.

10.8. Агар тарафҳои Шартномаи суғурта дигар шартҳоро мувофиқа накарда бошанд, имзои созишномаи иловагӣ ва\ё тағйирот ба Шартномаи суғурта, созишнома дар бораи қатъ кардани Шартнома, инчунин дигар ҳуҷҷатҳо вобаста ба бастан, иҷроиш, тағйир додан, қатъ кардани Шартномаи суғурта аз тарафи Суғуртакунанда бо истифодаи инъикоси имзои факсималии намояндаи ваколатдори Суғуртакунанда ва муҳри ӯ ба имзои дахлдор дар созишнома\тағйирот оид ба дигар ҳуҷҷатҳои аз тарафи Суғуртакунанда пешниҳодшуда баробар доништа мешавад.

10.9. Агар бо созиши тарафҳо шартҳои дигар пешбинӣ нашуда бошад, пардохти ҳаққи суғуртавӣ тибқи шартҳои Шартномаи суғуртаи басташуда ва\ё Қоидаи суғурта (Шартҳои полиси суғурта) тасдиқи аз тарафи

Суғурташаванда гирифтани Полиси суғурта (Полиси суғурта-оферта) ва Қоидаи суғурта мебошад.

10.10. Шартномаи суғуртае, ки бо Суғурташаванда-шахси ҳуқуқӣ баста шудааст, дар шакли ҳуҷҷати ягона барои ҳамаи шахсони суғурташуда бо замимаи рӯйхати шахсони суғурташуда ба расмӣ дароварда мешавад. Дар баробари ин, аз рӯи хоҳиши Суғурташаванда Суғуртакунанда полиси суғуртавино ба ҳар як шахси суғурташуда медиҳад.

10.11. Ҳангоми бастани Шартномаи суғурта Суғурташаванда ва Суғуртакунанда метавонанд дар бораи тағйир доданд ва ё хориҷ кардани муқарраротҳои алоҳидаи Қоидаҳо ва илова ба Қоидаҳо, бе зиёд намудани ҳаҷми уҳдадорӣҳои Суғуртакунанда, ки дар Қоидаи суғуртавии мазкур пешбинӣ шудаанд, маслиҳат намоянд.

10.12. Дар ҳолати гум кардани Шартномаи суғурта (полиси суғурта) аз тарафи Суғурташаванда, Суғуртакунанда дар асоси аризаи шахсии Суғурташаванда нусхаи (дубликати) онро пешниҳод менамояд, пас аз он Шартномаи (полиси суғурта) гумшуда, аз лаҳзаи додани ариза аз тарафи Суғурташаванда беъътибор доништа мешавад ва пардохт вобаста ба он амалӣ карда намешавад. Ҳангоми дубора гум кардани Шартномаи суғурта, Суғуртакунанда аз Суғурташаванда арзиши барасмиятдарории Шартномаи суғуртаро (полиси суғуртаро) меситонад. Маблағи пардохтшаванда дар ҳолати зикршуда аз тарафи Суғурташаванда якбора бо пардохти ҳаққи навбатӣ ва ё новобаста аз он пардохт карда мешавад, агар Суғурташаванда ҳаққи суғуртаро якбора пардохт карда бошад.

10.13. Шартномаи суғурта дар асоси маълумотҳои зерин баста мешавад:

10.13.1. Маълумотҳое, ки Суғурташаванда дар ариза ва шахси суғурташуда дар саволнома (анкета) тибқи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда пешниҳод шудааст;

10.13.2. Маълумотҳое, ки Суғурташаванда (шахси суғурташуда) иловатан ба Суғуртакунанда ва ё ба намояндаи вай дар дилхоҳ шакл пешниҳод намудааст.

10.14. Ҳамаи маълумотҳо дар бораи Суғурташаванда (шахси суғурташуда), Ҷоидагиранда, ки ба Суғуртакунанда вобаста ба бастан, иҷро ва қатъгардии Шартномаи суғурта маълум шудааст, махфӣ ба ҳисоб меравад. Ин маълумотҳо танҳо бо мақсади Шартномаи суғурта истифода карда мешаванд ва аз тарафи Суғуртакунанда ва намояндаи вай фош карда намешаванд, агар ягон муқаррароти дигар дар қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ нашуда бошад.

10.15. Шартномаи суғурта бо шахсони зерин баста намешавад, агар ҳолати дигар дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад:

10.15.1. маъюбони гурӯҳи 1 ва 2 ва ё дорандагони категорияи «кӯдаки маъюб»;

10.15.2. дорандагони роҳхати амалкунанда ба экспертизаи тиббӣ-ичтимоӣ;

10.15.3. дорандагони бемориҳои рӯҳи ва ё харобии асаби ташхисшуда;

10.15.4. бемориҳои БПНМ ва ё сироятшудагони ВНМО;

10.15.5. дар зери таҳқиқот қарор доштагон ва ё ба маҳрум шудан аз озодӣ маҳкум шудагон.

10.16. Бо шахсони дар Қоидаи мазкур пешбинишуда, Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад, Шартномаи суғуртаро бо шартҳои махсус, ки бо Суғурташаванда мувофиқа шудааст, бандад.

10.17. Агар пас аз бастании Шартномаи суғурта, муқаррар карда шавад, ки Суғурташаванда ба Суғуртақунанда маълумотҳои бардурӯғ ва ё нодурустро оид ба шароитҳое, ки барои муайян намудани эҳтимолияти сар задани ҳодисаҳои суғуртавӣ ва арзёбии хавфи суғуртавӣ аҳамияти амалӣ дошт, инчунин ҳуҷҷатҳои қалбакӣ пешниҳод намудааст, Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад, ки тибқи қ.2 м.204 Кодекси Граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон беэътибории Шартномаи суғуртаро талаб намояд.

10.18. Бо розигии Суғуртақунанда ва Суғурташаванда дар Шартномаи суғурта метавонанд тағйироту иловаҳое, ки ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунанд, ворид карда шаванд.

10.19. Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Шартномаи суғурта дар шакли хаттӣ, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад, агар муқаррароти дигар дар Қоидаҳо ва Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад.

10.20. Аз рӯи Шартномаи суғурта Суғурташаванда бо розигии хаттии шахси суғурташуда, ҳуқуқ дорад ба сифати қабулқунандаи пардохти суғурта-Ҷоидагиранда, дилхоҳ шахсро таъин намояд ва минбаъд хаттӣ Суғуртақунандаро огоҳ намуда, бо дигар шахс иваз намояд.

10.21. Ивазнамоии Ҷоидагиранда аз рӯи шартнома, танҳо бо розигии шахси суғурташуда иҷозат дода мешавад.

10.22. Ҷоидагирандаеро, ки яке аз уҳдадорҳои дар шартнома пешбинишударо иҷро намудааст ва ё ба Суғуртақунанда талабот оид ба пардохти суғурта пешниҳод намудааст, иваз намудан мумкин нест.

10.23. Бастании Шартномаи суғурта ба ҷоидаи Ҷоидагиранда, аз он ҷумла дар он ҳолате, ки вай шахси суғурташуда бошад ҳам, Суғурташавандаро аз иҷро намудани уҳдадорӣ аз рӯи Шартнома озод намекунад, агар дар Шартнома шартҳои дигар пешбинӣ нашуда бошад ва ё уҳдадорӣ

Суғурташавандаро шахсе иҷро кардааст, ки ба фодиани вай Шартнома баста шудааст.

10.24. Агар Фоидагиранда таъин карда нашавад, пас дар ҳолати вафот кардани шахси суғурташуда, қабулқунандагони пардохти суғурта меросхӯрони вай аз руй қонун ба ҳисоб мераванд.

10.25. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад, ки аз Фоидагиранда, аз ҷумла дар он ҳолате, ки вай шахси суғурташуда бошад ҳам, иҷрои уҳдадорихоро аз рӯи Шартномаи суғурта талаб намояд, аз ҷумла уҳдадорихои ба зиммаи Суғурташаванда гузошташуда, вале аз тарафи вай иҷро нашударо, ҳангоми аз тарафи Фоидагиранда пешниҳод намудани талабот оид ба пардохти суғурта. Хавфи оқибатҳои иҷро накардан ва ё дар вақташ иҷро накардани уҳдадорӣ, ки бояд пештар иҷро мешуданд, ба зиммаи Фоидагиранда гузошта мешавад.

10.26. Шартномаи суғурта аз рӯзи дигари пардохти ҳаққи суғуртавӣ (қисми аввали он) дар ҳаҷми пурра, эътибор пайдо мекунад, агар ягон муқаррароти дигар дар Шартномаи суғурта пешбинӣ шуда бошад.

10.27. Муҳлати амали Шартнома бо розигии байни Суғурташаванда ва Суғуртақунанда муқаррар карда мешавад ва дар Шартномаи суғурта нишон дода мешавад.

10.28. Муҳлати суғурта дар Шартномаи суғурта муайян карда мешавад. Агар ягон муқаррароти дигар дар Шартномаи суғурта нишон дода нашуда бошад, амали Шартнома аз соати 00:00 санаи тақвимӣ, ки пас аз санаи пардохти ҳаққи суғуртавӣ (қисми аввали он) оғоз гардида, санаи анҷоми муҳлати суғурта ба санаи баохиррасии амали Шартнома мувофиқат мекунад.

10.29. Агар дар Шартномаи суғурта эътибори қонуни пайдо намудани он пеш аз пардохти ҳаққи суғуртавӣ (қисми аввали он) пешбинӣ шуда бошад, пас ҳангоми ба ҳисоби Суғуртақунанда ворид нагардидани қисми аввали ҳаққи суғуртавӣ ва ё якбора ворид нагардидани он дар муҳлати дар Шартномаи суғурта муқарраршуда ва ё дар ҳолати пардохт намудани қисми аввали ҳаққи суғуртавӣ дар ҳаҷми нопурра, амали Шартномаи суғурта аз санаи бастани Шартномаи суғурта қатъ мегардад, суғуртаи дар Шартнома пешбинӣ шуда амал намекунад, уҳдадории Суғуртақунанда оид ба додани пардохти суғуртавӣ ба миён намеояд.

10.30. Дар ҳолати пардохт намудани ҳаққи суғуртавӣ дар ҳаҷми нопурра, маблағи аз тарафи Суғуртақунанда қабулшуда ба Суғурташаванда баргардонида мешавад, дар баробари ин, Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад, ки маблағро дар ҳаҷми зарари бо бастани Шартномаи баргузорнашуда

расонидаро, нигоҳ дорад (харочот барои комиссияи бонк оид ба интиқоли ҳаққи суғуртавии баргардонидашуда ва ғайра).

10.31. Амали Шартномаи суғурта қатъ мегардад:

10.31.1. Ҳангоми гузаштани муҳлати амали Шартнома;

10.31.2. Ҳангоми аз тарафи Суғуртакунанда иҷро гардидани уҳдадориҳо дар ҳаҷми пурра;

10.31.3. Бо ташаббуси Суғуртакунанда дар ҳолати аз тарафи Суғурташаванда пардохт нагардидани ҳаққи суғуртавии навбатӣ дар муҳлати дар Шартномаи суғурта пешбинишуда ва ҳангоми набудани аризаи Суғурташаванда дар бораи ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Шартнома (агар дар Шартномаи суғурта муқаррароти дигар пешбинӣ нашуда бошад). Дар баробари ин, уҳдадори Суғуртакунанда, ки аз Шартномаи суғурта бармеояд, тибқи м.439 ва қ.3 м.1039 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон аз санаи баъд аз санаи муайянгардидаи пардохти ҳаққи суғуртавӣ, ки муҳлати пардохти он ба таъхир гузошта шудааст, қатъ мегардад, агар дар Шартномаи суғурта муқаррароти дигар пешбинӣ нашуда бошад. Дар баробари ин Суғуртакунанда ба Суғурташаванда огоҳиномаи хаттӣ дар бораи қатъ гаштани амали Шартномаи суғурта ва уҳдадориҳои худ, ки аз Шартномаи суғурта бармеоманд, ирсол менамояд.

10.31.4. Бо ташаббуси Суғурташаванда. Дар бораи нияти пеш аз муҳлат қатъ намудани Шартнома, Суғурташаванда бояд на камтар аз 30 рӯз пеш аз санаи қатъгардии Шартномаи суғурта Суғуртакунандаро огоҳ намояд, агар тарафҳо муҳлати дигарро мувофиқа накарда бошанд.

Шартнома аз соати 00:00 дақиқои рӯзи дар ариза (огоҳнома) нишондодашуда ва ё дар муддати 30 рӯзи аз санаи гирифтани ариза (огоҳнома) аз тарафи Суғуртакунанда қатъ мегардад, агар санаи қатъгардии Шартномаи суғурта нишон дода нашуда бошад, ва ё санаи аз тарафи Суғурташаванда нишон дода шуда, нисбат ба санаи гирифтани ариза аз тарафи Суғуртакунанда 30 (сӣ) рӯз барвақтар бошад.

10.31.5. Бо розигии тарафҳо. Дар бораи нияти қатъ кардани амали Шартномаи суғурта бо огоҳинамоии хаттии мутақобила на камтар аз 30 (сӣ) рӯз то санаи қатъгардии пешбинишуда.

10.31.6. Агар эҳтимолияти сар задани ҳодисаи суғуртавӣ аз байн рафта бошад ва мавҷудияти хавфи суғуртавӣ бо дигар шартҳо ба охир расад, пас ба Суғурташаванда қисми ҳаққи суғуртавии пардохтшуда, ки мутаносибан ба давраи боқимондаи Шартномаи суғурта баробар аст, баргардонидани мешавад.

10.31.7. Марги Суғурташаванда (шахси воқеӣ), ки шахси суғурташуда ба ҳисоб намерафт ва ё барҳамдиҳӣ, азнавташкилдиҳии Суғурташаванда (шахси ҳуқуқӣ) тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори

амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, агар шахси суғурташуда ва ё шахси дигар ба зиммаи худ уҳдадории Суғурташавандаро аз рӯи Шартномаи суғурта, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудааст, нагиранд;

10.31.8. Дар дигар ҳолатҳое, ки дар Қоидаҳо, Шартномаи суғурта ва қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд.

10.32. Ҳангоми пеш аз муҳлат қатъ гардидани амали Шартномаи суғурта, ба истиснои қатъгардӣ дар ҳолатҳои дар Қоидаҳо пешбинишуда, ҳаққи суғуртавии пардохтшуда баргардонида намешавад, агар муқаррароти дигар дар Шартномаи суғурта қайд нашуда бошад.

10.33. Дар чунин ҳолатҳо Шартномаи суғурта нисбати шахси суғурташуда қатъ карда мешавад, агар дигар ҳолатҳо дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад:

10.33.1. Ташхисгузаронии бемориҳои руҳӣ ва/ё иллатҳо аз санаи гузоштани ташхис;

10.33.2. Маҳкум намудан барои аз озодӣ маҳрумнамоя аз санаи қувваи қонунӣ гирифтани ҳукми суд.

10.34. Суғурта нисбати хавфи БМХ баъди пардохти суғурта вобаста бо ҳодисаи БМХ дар ҳаҷми маблағи суғурта нисбати шахси суғурташуда, ки ба ӯ пардохти суғуртави амалӣ гардида буд, қатъ карда мешавад.

10.35. Ҳамаи огоҳиномаҳо ва хабарномаҳо дар бораи иҷро ва қатъгардии Шартномаи суғурта ба суроғаҳои дар Шартнома пешбинишуда равон карда мешаванд. Дар ҳодисаи иваз шудани суроға ва ё реквизитҳо тарафҳо уҳдадор мешаванд, ки дар муҳлати 30 (сӣ) рӯз яқдигарро огоҳ намоянд. Агар тараф оид ба иваз шудани суроға ва реквизит огоҳ карда нашуда бошад, пас ҳангоми равон намудани огоҳинома ва хабарҳо ба суроғаи пештараи он расонидашуда ба ҳисоб мераванд.

10.36. Дилхоҳ огоҳинома ва хабарномаҳои ба бастан, иҷро ва ё қатъгардии муносибатҳои шартномавӣ вобастабуда, ба суроғаи яқдигар равонкарда ба ҳисоб меравад, агар онҳо танҳо дар шакли хаттӣ тартиб дода шуда, аз тарафи намояндагони ваколатдори тарафҳо ба имзо расонида шуда бо усули равон карда шуда бошанд, ки асоси равон карданро тасдиқ намояд, агар муқаррароти дигар дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад.

10.37. Ҳангоми бастан Шартномаи суғурта Суғурташаванда ва Суғуртакунанда метавонанд дар бораи хориҷ намудани муқарраротҳои алоҳидаи Қоидаҳо аз матни Шартнома ва ё илова намудани муқарраротҳои дар матни Қоидаҳо пешбинӣ нашуда, маслиҳат намоянд, агар ин намуди тағйиротҳо, хориҷкуниҳо ва ё иловаҳо ба қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат накунанд.

10.38. Дар Шартномаи суғурта давраи мунтазирӣ пешбинӣ шуданаш мумкин аст.

11. ҲУҚУҚУ УҲДАДОРИҶОИ ТАРАФҶО

11.1. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад:

11.1.1. бо Қоидаи мазкур ва шартҳои Шартнома шинос шавад.

11.1.2. маълумоти заруриро оид ба Шартномаи суғуртаи басташуда гирад;

11.1.3. нусхаи дуҷуми Шартномаи суғуртаро (Полиси суғурта) дар ҳолати гум кардани он гирад;

11.1.4. риояи шартҳои Шартномаи суғуртаро аз тарафи Суғуртақунанда талаб намояд;

11.1.5. фоидагирандаро бо риояи муқаррароти Қоидаи мазкур ва қонунгузори амалқунанда, таъин ва иваз намояд;

11.1.6. пеш аз муҳлат Шартномаро бо огоҳинамоии ҳатмии Суғуртақунанда на дертар аз 30 (сӣ) рӯз то санаи қатъгардии тахминшуда, қатъ намояд;

11.1.7. бо розигии Суғуртақунанда ба шартҳои Шартномаи суғурта тағйирот ворид намояд;

11.1.8. бо розигии Суғуртақунанда ба шартҳои Шартномаи суғуртаи дастаҷамъӣ, ки ба тағйироти рӯйхати шахсони суғурташуда, дар қисми ворид намудан ба Шартнома ва хориҷ намудани шахсони алоҳида вобаста аст, тағйирот ворид намояд. Тағйироти дар боло нишондодашуда, нисбати шахсони суғурташуда танҳо то сар задани ҳодисаи суғуртавӣ амалӣ карда мешавад. Тағйироти мазкур бо Созишномаи иловагӣ ба Шартномаи суғурта ба расмият дароварда мешавад;

11.1.9. аз Суғуртақунанда маълумотро дар бораи устувори молиявии вай, ки сирри тиҷоратӣ ба ҳисоб намеравад, дархост намояд.

11.2. Суғурташаванда уҳдадор аст:

11.2.1. ҳаққи суғуртавиرو дар ҳаҷм ва муҳлати дар Шартномаи суғурта пешбинишуда пардохт намояд;

11.2.2. ҳангоми бастани Шартномаи суғурта ба Суғуртақунанда ҳамаи маълумотҳоро дар бораи шахсони суғурташаванда (суғурташуда) хабар диҳад, аз ҷумла дар бораи ҳаёт, фаъолият ва вазъи саломатӣ, ки барои муайяннамоии дараҷа ва хусусияти хавф ба Суғуртақунанда лозиманд;

11.2.3. розигии шахси суғурташударо оиди аз рӯйхати шахсони суғурташуда хориҷ ва ё иваз намудани номи ӯ гирад;

11.2.4. дар давраи амали Шартномаи суғурта бетаъхир, дар муҳлати 10 рӯз аз лаҳзаи боҳабар шудан, оиди ҳамаи тағйиротҳо дар шароит, ки онҳо ҳангоми баستاني Шартномаи суғурта хабар дода шуда буданд ва барои муайян намудани дараҷаи хавфи суғурта таъсир расониданд, дар шакли хаттӣ ба Суғуртақунанда хабар диҳад, зеро ин тағйиротҳо метавонанд амалан ба зиёдшавии дараҷаи хавфи суғуртавӣ таъсир расонанд. Аз он ҷумла: ивазнамоии ҷои зист, ҷои кор, намуди фаъолияти шахсони суғурташуда ва ғайра (ивазшавии шароит дар он ҳодиса ҳақиқӣ ба ҳисоб мераванд, ки онҳо ҳамчунон иваз шуда бошанд, ки агар тарафҳо оқилона онро пешбинӣ карда метавонистанд, пас шартнома тамоман баста намешуд ва ё бо шартҳои тамоман фарқкунанда баста мешуд);

11.2.5. дар муҳлати 10 рӯз Суғуртақунандаро бо роҳҳои дастраси дилҳо, ки имконияти қайд намудани далели муроҷиатро медиҳад, дар бораи сар задани ҳодисаи суғуртавӣ бо пешниҳоди минбаъдаи маълумотҳои зарур ва замимаи ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда тибқи рӯйхати дар Қоидаи мазкур пибинишуда, хабар диҳад. Уҳдадорӣ Суғурташаванда оид ба далели сар задани ҳодисаи муайяншуда бо шахси суғурташуда, метавонад аз тарафи Фоидагиранда иҷро карда шавад;

11.2.6. ҳамаи муқаррароти Қоидаҳо, Шартномаи суғурта ва дигар ҳуҷҷатҳо, ки муносибати ҳуқуқиро байни Суғурташаванда ва Суғуртақунанда вобаста ба бастан, иҷро ва қатъгардии ин муносибатҳо дарбар мегирад, иҷро намояд;

11.2.7. дар ҳолати шубҳа кардан ба асл ва ё ҳақиқӣ будан, инчунин кифоя будани ҳуҷҷатҳое, ки аз тарафи Суғурташаванда (шахси суғурташуда) бо сабаби сар задани ҳодисаҳое, ки аломати ҳодисаи суғуртавино доранд, пешниҳод шудаанд ва ё барои тасдиқи гум кардани коршоямӣ ҳангоми таъин намудани гурӯҳи маъҷубӣ, аз рӯи талаботи Суғуртақунанда таҳқиқи такрорӣ лабораторӣ ва инструменталӣ (аз ҷумла таҳқиқи ултрасадо, рентгенӣ ва дигар намудҳои таҳқиқи шуобӣ), назорати такрорӣ тиббӣ, ки аз тарафи духтурони гуногунсоҳа амалӣ карда мешаванд, гузарад;

11.2.8. пардохти суғуртавии қабулшударо баргардонад, агар дар муҳлати даъвои аз тарафи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пибинишуда, чунин шароит пайдо карда шавад, ки он аз рӯи қонун ва ё аз рӯи Қоида пурра ва ё қисман Суғурташаванда, шахси суғурташуда ва Фоидагирандаро аз ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавӣ маҳрум менамояд. Ҳамин гуна уҳдадорӣ ба зиммаи Фоидагиранда низ вогузор карда мешавад;

11.2.9. дар шакли хаттӣ ба Суғуртақунанда дар муҳлати 10 рӯз аз рӯзи боҳабар шуданаш дар бораи тағйиротҳои зерин хабар диҳад:

- дар бораи иваз шудани суроғаи почтави ва суроғаи бақайдгирӣ,
- дар бораи иваз шудани маълумотҳои шиносномавии (реквизитҳо)
Суғурташаванда, шахси суғурташуда ва фоидагиранда,
- дар бораи шароите, ки ба арзёбии дараҷаи хавфи суғуртави таъсир
мерасонад (ҷои кор, намуди машғулият);

Уҳдадории дар банди мазкур пешбинишуда ба шахси суғурташуда низ
пахн мешавад.

11.2.10. агар Суғурташаванда (шахси суғурташуда) беш аз се моҳ берун аз
ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошад, пас намояндаи худро, ки
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагонӣ мекунад, таъин намояд. Намоянда
бояд ҳуқуқи қабул намудани хабарҳои расмии Суғуртакунандаро доро
бошад;

11.2.11. аз рӯи Шартномаи суғурта шахсони суғурташударо бо ҳуқуқи
уҳдадориҳояшон шинос намояд.

11.3. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад:

11.3.1. дуруст будани маълумотҳоеро, ки аз тарафи Суғурташаванда ва ё
шахси суғурташуда бо роҳҳои дилхоҳи дастрас, ки ба қонунгузории
Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунад пешниҳод шудааст, тафтиш
намояд;

11.3.2. иҷроиши талаботи Шартномаи суғурта ва муқаррароти
Қоидаҳоро аз тарафи Суғурташаванда (шахси суғурташуда) тафтиш намояд;

11.3.3. тарифҳои суғуртави ва коэффисиентҳои тағйирёбандаро, ки
барои муайян намудани ҳаҷми ҳаққи суғуртави истифода карда мешаванд,
таҳия намояд;

11.3.4. дар ҳолати ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат
накардан, оид ба дуруст будани Шартномаи суғурта ҳангоми вайрон ва ё ба
таври дахлдор иҷро нагардидани муқаррароти Қоидаи мазкур ва
Шартномаи суғурта аз ҷониби Суғурташаванда (шахси суғурташуда) ҷиҳати
ҳақиқӣ будани он баҳс намояд;

11.3.5. барои қабули қарор дар бораи пардохти суғуртави, ҳангоми
зарурат дархостро ба мақомотҳои ваколатдор дар бораи сар задани
ҳодисаҳои суғуртави равон намояд, инчунин аз шахси суғурташуда
(Фоидагиранда) маълумотҳои иловагӣ, ки далел ва сабаби сар задани
ҳодисаҳои суғуртави тасдиқ мекунанд, талаб намояд;

11.3.6. дар ҳолати пас аз бастанӣ Шартномаи суғурта дар бораи шартҳои
зиёдшавии хавфи суғуртави огоҳ намудан, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад
шартҳои Шартномаи суғуртаро тағйир диҳад ва ё пардохти ҳаққи суғуртави
иловагиро талаб намояд.

Агар байни Суғуртақунанда ва Суғурташаванда розигӣ оид ба ворид намудани тағйиротҳои дахлдор ба Шартномаи суғурта ба даст наояд ва ё Суғурташаванда пардохт намудани ҳаққи суғуртавии иловагиро рад намояд, Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад, тибқи муқаррароти дар Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда бекоркунии Шартномаи суғуртаро талаб намояд;

11.3.7. муҳлати қабули қарорро дар бораи пардохти суғурта то дастрас намудани маълумоти пурра дар бораи ҳодисаи суғурта ва ҳучҷатҳои тасдиққунанда ба он, дароз намояд;

11.3.8. муҳлати қабули қарорро дар бораи пардохти суғурта дар ҳолати оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ аз рӯи асоси сар задани ҳодиса то лаҳзаи қабули қарори дахлдор аз тарафи мақомоти салоҳиятнок дароз намояд;

11.3.9. агар Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) имконият дошт, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қоидаи мазкур ва қонунгузори амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон огоҳ намояд, вале дар муҳлати дар Қоидаи мазкур ва Шартномаи суғурта муқарраршуда дар бораи сар задани ҳодисаи суғуртавӣ огоҳ накардааст, пардохти суғуртавиरो рад намояд;

11.3.10. пардохти суғуртавиरो дар ҳолатҳои дар Қоидаҳо, Шартномаи суғурта ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда, рад намояд;

11.3.11. ғайриқонунии дигарро барои иҷрои муқаррароти Қоида ва Шартномаи суғурта амалӣ намояд.

11.4. Суғуртақунанда уҳдадор аст:

11.4.1. Суғурташавандаро бо Қоида ва шартҳои Шартномаи суғурта шинос намояд;

11.4.2. ба масъалаҳои бо шартҳои Шартномаи суғурта вобастабуда эзоҳот диҳад;

11.4.3. махфият ва бехатарии маълумотро дар бораи Суғурташаванда, шахси суғурташуда ва Ҷоидагиранда оиди бастан ва иҷро намудани Шартномаи суғурта таъмин намояд;

11.4.4. ҳангоми сар задани ҳодиса бо шахси суғурташуда, ки нишонаи ҳодисаи суғуртавиरो дорад, пас аз дастрас намудани ҳамаи ҳучҷатҳо қарорро дар бораи пардохти суғуртавӣ ва ё рад кардани пардохти суғуртавӣ қабул кунад ва ҳангоми ҳодисаи суғуртавӣ эътироф намудани ҳодисаи арзшуда, пардохти суғуртавиरो дар муҳлати муқаррарнамудаи Қоидаи мазкур амалӣ намояд, агар дар Шартномаи суғурта муҳлати дигар пешбинӣ нашуда бошад;

11.4.5. дар бораи дароз кардани муҳлати қабули қарор оид ба пардохти суғуртавӣ бо нишон додани ин муҳлат ба шахсе, ки барои пардохти суғуртавӣ муроҷиат намудааст, хаттӣ хабар диҳад.

11.5. Шахси суғурташуда ҳуқуқ дорад:

11.5.1. ҳангоми сар задани ҳодисае, ки нишонаи ҳодисаи суғуртавиरो дорад, аз Суғуртакунанда иҷрои уҳдадориҳои ба зиммаи худ гирифтаашро аз рӯи Шартномаи суғуртаи ба Ҷоидаи вай басташуда, талаб намояд.

11.6. Шахси суғурташуда уҳдадор аст:

11.6.1. дар бораи худ ва Ҷоидагиранда маълумотҳои ҳақиқиро пешниҳод намояд;

11.6.2. талаботи Шартномаи суғуртаро иҷро намояд;

11.6.3. аз рӯи талаботи Суғуртакунанда дар муҳлати муқарраршуда маълумот ва ҳуҷатҳои заруриро пешниҳод намояд;

11.6.4. ҳангоми сар задани ҳодиса бо расонидани зарари ба саломатӣ вобастабуда, шахси суғурташуда уҳдадор аст:

- бетаъхир ба духтур муроҷиат намояд ва бечунучаро тавсияҳои духтурро бо мақсади кам кардани оқибатҳои зарари расонидашуда риоя намояд;

- ҳангоми ба вучуд омадани имконият бо роҳҳои дастраси дилхоҳ, ки ба таври объективӣ ба гирифтани далели муроҷиатро медиҳад, дар бораи ҳодисаи бавучудомада ба Суғуртакунанда ва ё намояндаи вай хабар диҳад.

11.7. Дар Шартномаи суғурта метавонад ҳуқуқ ва уҳдадориҳои дигаре, ки ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунанд, пешбинӣ карда шавад.

11.8. Дар ҳолати вафоти Суғурташаванда (шахси воқеӣ), ки Шартномаи суғуртаро нисбати дигар шахс бастааст, ҳуқуқ ва уҳдадориҳои дар Шартномаи суғурта пешбинишуда, метавонад ба ин шахс бо розигии вай гузарад. Ҳангоми имконият надоштани иҷрои уҳдадориҳо аз рӯи Шартномаи суғурта аз тарафи ин шахс, ҳуқуқ ва уҳдадориҳои вай метавонад ба зиммаи шахсоне, ки тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои шахси суғурташударо иҷро менамоянд, гузошта шавад.

11.9. Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои Суғурташаванда (шахси суғурташуда, Ҷоидагиранда) аз рӯи Шартномаи суғурта бе розигии хаттии Суғуртакунанда ба ягон кас дода намешавад.

12. МУАЙЯН НАМУДАНИ ҲАҚМИ ЗИЁН Ё ЗАРАР

12.1. Ҳангоми сар задани ҳодиса бо шахси суғурташуда, ки нишокаи ҳодисаи суғуртавиरो доро мебошад, Суғурташаванда, шахси суғурташуда ва ё Фоидагиранда бояд Суғуртакунандаро дар муҳлати 10 (даҳ) шабонарӯз, аз рӯзи ба шахсони дилхоҳи дар боло зикршуда маълум шудани маълумот дар бораи сар задани ҳодисаи суғуртавӣ, бо роҳҳои дастраси дилхоҳ, ки барои объективона ба қайд гирифтани далели мурочиат имконият медиҳад, огоҳ намояд.

12.2. Агар на Суғурташаванда, на шахси суғурташуда ва на Фоидагиранда дар муҳлати 10 рӯз Суғуртакунандаро бо мавҷуд будани сабабҳои объективӣ огоҳ накунад, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад тибқи муқаррароти Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтро оид ба ҳодисаи бавучудомада рад кунад.

12.3. Ҳақми пардохти суғуртавӣ аз маблағи суғуртавии дар Шартномаи суғурта муқарраршуда, ки ба хавф мувофиқат мекунад, муқаррар карда мешавад.

12.4. Ҳангоми сар задани ҳодисаҳои суғуртавӣ оид ба хавфҳои дар Қоидаи мазкур пешбинишуда ва ба Шартномаи суғурта ворид карда шуда, агар дар Шартномаи суғурта ҳолати дигар пешбинӣ нашуда бошад:

12.4.1. оид ба хавфи «марг дар натиҷаи ҲН», «марг дар натиҷаи ҲН ва Б», «марг дар натиҷаи СН» пардохти суғуртави яқбора дар ҳақми 100% оид ба хавфи суғурта амалӣ карда мешавад;

12.4.2. оид ба хавфи «маъюбӣ дар натиҷаи ҲН», «маъюбӣ дар натиҷаи ҲН ва Б», «маъюби дар натиҷаи СН», «маъюбии гурӯҳи I ва ё II дар натиҷаи ҲН», «маъюбии гурӯҳи I ва ё II дар натиҷаи ҲН ва Б» пардохти суғурта яқбора ҳангоми муайян намудани гурӯҳи маъюбӣ дар ҳақми дар Шартномаи суғурта пешбинишуда-то 100% аз маблағи суғуртавӣ аз рӯи хавфи суғурта оид ба ҳар як гурӯҳи маъюбӣ амалӣ карда мешавад. Дар баробари ин агар дар муҳлати амали Шартномаи суғурта тағйирёбии гурӯҳи маъюбии шахси суғурташуда ба самти зиёдшавии дараҷаи он, ба амал ояд, пас Суғуртакунанда пардохти иловагиро, ки ифодакунандаи фарқият байни маблағе, ки барои дараҷаи пасти маъюбии Суғурташаванда (шахси суғурташуда) пардохт мешуд ва маблағи барои дараҷаи баланди маъюбӣ пардохтшаванда мебошад, амалӣ менамояд;

12.4.3. оид ба хавфи «зарари ҷисмонӣ» ҳақми пардохти суғурта тибқи Ҷадвали ҳақмҳои пардохти барои зарари ҷисмонӣ, ки дар Шартнома пешбинӣ шудааст, муайян карда мешавад;

12.4.4. оид ба хавфи «корношоямии муваққатӣ дар натиҷаи ҲН», «корношоямии муваққатӣ дар натиҷаи ҲН ва Б» пардохти суғурта барои ҳар

як рӯзи корношоямӣ, аз рӯзи якум ва ё дигар рӯзи корношоямӣ, ки дар Шартнома пешбинӣ шудааст, оғоз намуда, шумораи рӯзи корношоямӣ танҳо дар асоси варақаи корношоямӣ, ки тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон аз тарафи ташкилоти тиббӣ ва корфармо ба расмӣ дароварда шудааст, муқаррар карда мешавад. Нусхаи варақаи корношоямӣ аз тарафи корфармо тасдиқ карда мешавад. Дар Шартномаи суғурта метавонад шумораи зиёдтарини рӯзҳо барои пардохт оид ба корношоямӣ ба як ҳодисаи суғуртавӣ вобастабуда, муқаррар карда шавад. Ҳаҷми пардохти суғуртавӣ мутобиқи шартҳои шартнома муқаррар карда мешавад. Ҳаҷми пардохти суғуртавӣ барои ҳар як рӯзи қобили меҳнат набудани муваққатӣ метавонад дар шартнома дар ҳаҷми маблағи суғуртавӣ ва ё бо ғоизҳои маблағи суғуртавӣ аз рӯи ҳавфи мувофиқаткунанда муайян карда шавад;

12.4.5. аз рӯи ҳавфҳои «бистарӣ намудан дар натиҷаи ҲН», «бистарӣ намудан дар натиҷаи ҲН ва Б» пардохти суғуртавӣ барои ҳар як рӯзи будубош дар табобати статсионарӣ, ибтидоан аз рӯзи якум ва ё рӯзи дигари дар шартнома ишорашуда, амалӣ карда мешавад. Дар Шартномаи суғурта метавонад шумораи зиёдтарини рӯзҳои будубош дар табобати статсионарӣ, вобаста ба як ҳодисаи суғурта, ки барои он пардохти суғуртавӣ амалӣ мегардад, ифода ёбад. Ҳаҷми пардохти суғуртавӣ мутобиқи шартҳои шартнома муқаррар карда мешавад. Ҳаҷми пардохти суғуртавӣ барои ҳар як рӯзи қобили меҳнат набудани муваққатӣ метавонад дар шартнома дар ҳаҷми маблағи суғуртавӣ ва ё бо ғоизҳо аз маблағи суғуртавӣ аз рӯи ҳавфи мувофиқаткунанда муайян карда шавад;

12.4.6. аз рӯи ҳавфи «амалиёти ҷарроҳӣ дар натиҷаи ҲН» ва «амалиёти ҷарроҳӣ дар натиҷаи ҲН ва Б» пардохти суғуртавӣ мутобиқи Қадвали ҳаҷми пардохтҳои суғуртавӣ, ки дар шартнома ифода ёфтаанд, амалӣ карда мешавад;

12.4.7. аз рӯи ҳавфи «БМХ» пардохти суғурта як маротиба ҳангоми руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ дар ҳаҷми 100 ғоизи маблағи суғуртавӣ, ки нисбати ҳавфи мазкур муқаррар гардидааст, амалӣ карда мешавад, агар дигар ҳолатҳо дар Шартномаи суғурта муқаррар нагардида бошанд.

13. ПАРДОХТИ СУҒУРТАВӢ

13.1. Пардохти суғуртавӣ аз рӯи ҳавфи «БМХ» дар ҳодисаи аввали «БМХ» (ташҳиси дар ҷараёни муҳлати суғурта ба Суғурташуда гузошта шуда) амалӣ карда мешавад. Пардохт аз рӯи ҳавфи «БМХ» танҳо агар таҳҳис бо гузаштани давраи интизории муқаррарнамудаи шартнома муайян гардида бошад, амалӣ карда мешавад;

13.2 Ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртави аз рӯи хавфи «БМХ» аз рӯи шартномаи пардохти иловагӣ, пардохти суғуртави аз рӯи ҳодисаи «БМХ» аз ҷониби Суғуртақунонда баъди гузаштани муҳлати дар Шартномаи суғурта муқарраргардидаи давраи зиндамонӣ, ки аз санаи рух додани ҳодисаи суғуртави аз рӯи хавфи «БМХ» ибтидо мегирад, амалӣ карда мешавад;

13.3. Агар шахси суғурташуда дар ҷараёни давраи зиндамонӣ вафот намояд, он гоҳ пардохти суғуртави аз рӯи хавфи «БМХ» амалӣ карда намешавад;

13.4. Агар шартномаи пардохти иловагӣ аз рӯи хавфи «БМХ» пардохтро аз рӯи хавфҳои «марг дар натиҷаи ҲН», «марг дар натиҷаи СН» ва ё «марг дар натиҷаи ҲН ва Б» пешбинӣ намояд, онгоҳ чунин пардохт дар ҳаҷми маблағи суғуртавии хавфи мазкур новобаста аз пардохти ҳодисаи суғуртавии «БМХ» амалӣ карда мешавад;

13.5. Агар шартномаи пардохти таъҷили аз рӯи хавфи «БМХ» пардохтро аз рӯи хавфҳои «марг дар натиҷаи ҲН», «марг дар натиҷаи СН» ва ё «марг дар натиҷаи ҲН ва Б» пешбинӣ намояд, он гоҳ чунин пардохт дар ҳаҷми маблағи суғуртави аз рӯи хавфи мазкур, бо тарҳи маблағи нисбати ҳодисаи суғуртавии «БМХ» пештар пардохтшуда, амалӣ карда мешавад.

13.6. Агар дар барномаи индивидуалии офияти шахси суғурташуда баъди рух додани ҳодисаи суғуртави воситаҳои техникаии ёрии тиббӣ ишора гардида бошанд (аробачаи маъҷубӣ, таҷҳизоти ортопедӣ ва диг.), ва бо шартҳои шартнома пешбинӣ шуда бошад, ҳаҷми пардохти суғуртави вобаста бо ин ҳодиса метавонад дар ҳудуди маблағи дар Шартномаи суғурта пешбинӣ шуда зиёд карда шавад.

13.7. Агар ҳодисаи суғуртави то пардохти ҳаққи суғуртаи навбатӣ, ки ворид намудани он батаъхир гузошта шудааст, сар занад, Суғуртақунонда маблағи ҳаққи батаъхир гузошташударо аз ҳаҷми пардохти суғурта, ки бояд пардохт шавад, бозмедорад.

13.8. Маблағи суғуртави мумкин аст пардохт карда шавад:

13.8.1. Ба шахси суғурташуда ва ё намояндаи қонунии вай (оид ба ҳодисаҳои суғурта ба ғайр аз хавфҳои «марг дар натиҷаи ҲН», «марг дар натиҷаи ҲН ва Б», «марг дар натиҷаи СН»).

13.8.2. Дар ҳолате, ки шахси суғурташуда, пардохти суғуртавии ба вай тааллуқдоштаро нагирифта вафот кунад, пардохти маблағи зикршуда ба меросхӯрони вай тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонун амалӣ карда мешавад;

13.8.3. Дар ҳолати вафоти шахси суғурташуда, чунин афзалият оид ба пардохти суғуртави риоя карда мешавад:

13.8.3.1. Навбати якум – ба Фоидагирандаи дар Шартномаи суғурта пешбинишуда. Агар дар Шартнома якчанд Фоидагиранда муқаррар шуда бошад, вале ҳиссаи онҳо муайян нашуда бошад, пас пардохт аз рӯи ҳиссаи баробар барои ҳамаи Фоидагирандагон амалӣ карда мешавад;

13.8.3.2. Навбати дуюм – агар Фоидагиранда таъин нашудааст, аз шахси суғурташуда пештар вафот кардааст, бо шахси суғурташуда якҷоя вафот кардааст, пас ба меросхурони шахси суғурташуда тибқи ҳиссаҳои онҳо;

13.8.3.3. Агар Фоидагиранда, пардохти суғуртавии ба вай муқарраршударо нагирифта вафот кунад, пас ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавӣ ба меросхӯрони Фоидагиранда мегузарад, агар дар Шарнома муқаррароти дигар пешбинӣ нашуда бошад.

13.9. Шахсоне, ки барои марги шахси суғурташуда ва ё қасдан расонидани зарари ҷисмонӣ, ки ба марг оварда расонидааст, гунаҳкор доништа шудаанд, аз рӯйхати Фоидагирандагон хориҷ карда мешаванд.

13.10. Ҳангоми бо қарори суд вафотёфта эътироф намудани шахси суғурташуда, пардохти суғуртавӣ бо шарт амалӣ карда мешавад, ки агар дар қарори суд нишон дода шавад, ки шахси суғурташуда дар шароити ба ҳаёт таҳдидкунанда бедарак ғоиб шудааст ва ё асос барои тахмин намудани вафоти вай аз рӯи ҳодисаи нохуши муайян мавҷуд аст ва рӯзи бедарак ғоиб шудан ва ё вафоти тахминшуда ба муҳлати суғурта рост меояд. Ҳангоми бо қарори суд бедарак ғоибшуда эълон намудани шахси суғурташуда, пардохти суғуртавӣ амалӣ карда намешавад.

13.11. Пардохти суғуртавӣ ба намояндаи шахси суғурташуда (Фоидагиранда) метавонад аз рӯи ваколатнома, ки аз тарафи шахси суғурташуда (Фоидагиранда) тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмӣ дароварда шудааст, амалӣ карда шавад.

13.12. Агар Фоидагиранда ноболиғи то синни 18 сола бошад, пас пардохти суғуртавӣ ба вай тааллуқдошта ба суратҳисоби бонкии Фоидагиранда бо огоҳ намудани намояндагони қонунии вай (волидон, писархондагон, васиён ва парасторон) гузаронида мешавад, агар муқаррароти дигар дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад.

13.3. Барои гирифтани пардохти суғуртавӣ Суғурташаванда (шахси суғурташуда, Фоидагиранда) бояд ба Суғуртакунанда аризаи хаттии тибқи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршударо бо замимаи ҳуҷҷатҳое, ки дар Қоидаҳо пешбинӣ шудаанд, пешниҳод намояд.

13.4. Барои гирифтани пардохти суғуртавӣ ба Суғуртакунанда бояд ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда шавад, агар муқаррароти дигар дар Шартнома пешбинӣ нашуда бошад:

13.4.1 Бо сар задани ҳодисаҳо оид ба хавфи «марг дар натиҷаи ҲН», «марг дар натиҷаи ҲН ва Б», «марг дар натиҷаи СН»:

- нусхаи Шартномаи суғурта (Полиси суғурта);
- нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти Фоидагиранда;
- нусхаи шаҳодатномаи РМА Фоидагиранда;
- ариза оид ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда;
- нусхаи бо тариқи нотариалӣ тасдиқшудаи шаҳодатномаи никоҳ;
- фармони Суғурташаванда (шахси суғурташуда) дар бораи таъин намудани Фоидагиранда аз рӯи Шартномаи суғурта, агар он алоҳида аз полиси суғурта тартиб дода шуда бошад;
- нусхаи шаҳодатномаи тиббӣ дар бораи вафоти шахси суғурташуда ва ё эпикризи пас аз вафот;
- нусхаи шаҳодатнома дар бораи вафот;
- нусхаи протокол дар бораи чок кардан (агар мавҷуд бошад);
- нусхаи маълумотнома дар бораи СН, дар ҳолати вафот дар натиҷаи СН;
- нусхаи санад дар бораи ҳодисаи нохуш дар истехсолот, ҳангоми вафот аз ҳодисаи нохуш дар истехсолот;
- ҳуҷҷате, ки хешу табориро бо шахси суғурташуда тасдиқ мекунад, ки он дар Шартномаи суғурта арз шудааст, агар дар Шартномаи суғурта маълумоти шиносномавии Фоидагиранда нишон дода нашуда бошад;
- шаҳодатнома дар бораи ҳуқуқ ба мерос, ки аз тарафи идораи нотариалӣ дода шудааст (ва ё нусхаи тасдиқшудаи он), ба меросхури шахси суғурташуда пешниҳод карда мешавад, агар Фоидагиранда дар Шартнома нишон дода нашуда бошад ва ё ба меросхури Фоидагиранда пешниҳод карда мешавад, агар Фоидагиранда пардохти ба вай тааллуқдоштаро нагирифта вафот карда бошад.

13.4.2. Бо сабаби сар задани ҳодисаҳо оид ба хавфи «маъҷубӣ дар натиҷаи ҲН», «маъҷубӣ дар натиҷаи ҲН ва Б», «маъҷуби дар натиҷаи СН», «маъҷубии гурӯҳи I ва ё II дар натиҷаи ҲН», «маъҷубии гурӯҳи I ва ё II дар натиҷаи ҲН ва Б»:

- нусхаи Шартномаи суғурта (Полиси суғурта);
- нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти шахси суғурташуда;
- нусхаи шаҳодатномаи РМА шахси суғурташуда;
- ариза оид ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда;
- нусхаи бо тариқи нотариалӣ тасдиқшудаи маълумотномаи маъҷубӣ (хулосаи ХДТТИ);

- нусхаи роҳхат ба ХДТТИ бо рӯйхати ташхисҳо, ки дар асоси он ба ташхис равоӣ карда шуда буд;

- нусхаи варақа ва ё маълумотнома дар бораи корношоямии муваққатӣ (ҳангоми мавҷуд буданиаш);

- нусхаи маълумотномаи СН, дар ҳодисаи маъҷубӣ дар натиҷаи СН;

- нусхаи санад дар бораи ҳодисаи нохуш дар истехсолот, ҳангоми маъҷубӣ дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар истехсолот;

- ҳуҷҷате, ки ҳешу табориро бо Суғурташаванда тасдиқ мекунад, ки он дар Шартномаи суғурта арз шудааст, агар дар Шартномаи суғурта маълумоти шиносномавии шахси суғурташуда нишон дода нашуда бошад.

13.4.3. Бо сабаби сар задани ҳодисаҳо оид ба хавфи «зарари ҷисмонӣ»:

- нусхаи Шартномаи суғурта (Полиси суғурта);

- нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти шахси суғурташуда;

- нусхаи шаҳодатномаи РМА шахси суғурташуда;

- ариза оид ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда;

- нусхаи варақа ва ё маълумотнома дар бораи корношоямии муваққатӣ (ҳангоми мавҷуд буданиаш);

- маълумотнома аз баҳши шикастабандӣ (агар мавҷуд бошад);

- сурати рентгенӣ (ҳатмӣ ҳангоми шикастани устухон);

- нусхаи маълумотномаи СН, дар ҳолати зарари ҷисмонӣ дар натиҷаи СН;

- нусхаи санад дар бораи ҳодисаи нохуш дар истехсолот, ҳангоми зарари ҷисмонӣ дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар истехсолот;

- иқтибос аз ЛПУ дар бораи вазъи саломатии шахси суғурташуда бо рӯйхати ташхисҳо, ки дар натиҷаи ҳодисаи нохуш муқаррар карда шудааст;

- ҳуҷҷате, ки ҳешу табориро бо Суғурташаванда тасдиқ мекунад, ки он дар Шартномаи суғурта арз шудааст, агар дар Шартномаи суғурта маълумоти шиносномавии шахси суғурташуда нишон дода нашуда бошад;

- ҳуҷҷате, ки ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавиرو тасдиқ мекунад (барои намояндагони қонунии шахси суғурташуда).

13.4.4. Бо сар задани ҳодисаҳо оид ба хавфи «корношоямии муваққатӣ дар натиҷаи ҲН», «корношоямии муваққатӣ дар натиҷаи ҲН ва Б»:

- нусхаи Шартномаи суғурта (Полиси суғурта);

- нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти шахси суғурташуда;

- нусхаи шаҳодатномаи РМА шахси суғурташуда;

- ариза оид ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда;

- варақаи корношоямии муваққатии аз тарафи корфармо тасдиқшуда, ки тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон аз тарафти ташкилоти тиббӣ ва корфармо ба расмият дароварда шудааст (дигар ҳуҷҷатҳо тасдиқкунандаи корношоямии муваққатии шахси суғурташуда ба ҳисоб намеравад);

- ҳуҷҷате, ки хешу табориро бо Суғурташаванда тасдиқ мекунад, ки он дар Шартномаи суғурта арз шудааст, агар дар Шартномаи суғурта маълумоти шиносномавии шахси суғурташуда нишон дода нашуда бошад;

- ҳуҷҷате, ки ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавиرو тасдиқ мекунад (барои намояндагони қонунии шахси суғурташуда);

13.4.5. Бо сар задани ҳодисаҳо оид ба хавфи «бистарикунонӣ дар натиҷаи ҲН», «бистарикунонӣ дар натиҷаи ҲН ва Б», «амалиёти ҷарроҳӣ дар натиҷаи ҲН», «амалиёти ҷарроҳӣ дар натиҷаи ҲН ва Б»:

- нусхаи Шартномаи суғурта (Полиси суғурта);

- нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти шахси суғурташуда;

- нусхаи шаҳодатномаи РМА шахси суғурташуда;

- ариза оид ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда;

- нусхаи варақа ва ё маълумотнома дар бораи корношоямии муваққатӣ бо қайди доштан дар табобати статсионарӣ;

- маълумотнома аз бахши шикастабандӣ (агар мавҷуд бошад);

- нусхаи маълумотномаи СН, дар ҳолати бистарикунонӣ дар натиҷаи СН;

- нусхаи санад дар бораи ҳодисаи нохуш дар истехсолот, ҳангоми бистарикунонӣ дар натиҷаи ҳодисаи нохуш дар истехсолот;

- иқтибос аз ЛПУ дар бораи қарор доштани шахси суғурташуда дар табобати статсионарӣ бо рӯйхати ташхисҳо, ки дар натиҷаи ҳодисаи нохуш муқаррар карда шудааст;

- ҳуҷҷате, ки хешу табориро бо Суғурташаванда тасдиқ мекунад, ки он дар Шартномаи суғурта арз шудааст, агар дар Шартномаи суғурта маълумоти шиносномавии шахси суғурташуда нишон дода нашуда бошад;

- ҳуҷҷате, ки ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавиرو тасдиқ мекунад (барои намояндагони қонунии шахси суғурташуда);

13.4.6. Бо сар задани ҳодисаҳо оид ба хавфи «БМХ»:

- нусхаи Шартномаи суғурта (Полиси суғурта);

- нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти шахси суғурташуда;

- нусхаи шаҳодатномаи РМА шахси суғурташуда;

- ариза оид ба гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи шакли аз тарафи Суғуртакунанда муқарраршуда;

- ҳуҷҷатҳои табобатии пешгирикунандаи муассисаи клиникӣ ва ё муассисаи табобатии дигар, ки хулосаи касбии мутахассиси соҳаи тибро дар бар мегиранд (кардиолог, духтури асаб, нефролог, кардиохирург ва ғ.) ва бо ташҳиси беморӣ мутобиқат мекунад;

13.5. Ҳуҷҷатҳо аз тарафи Суғуртакунанда тибқи Қоидаҳо талаб карда мешаванд.

13.6. Бо розигии тарафҳо дар Шартномаи суғурта ҳуҷҷатҳои мушаххас, ки барои ҳодисаи бо шахси суғурташуда рӯйдодаро ҳамчун ҳодисаи суғуртавӣ эътироф намудан лозиманд, пешбинӣ карда шавад.

13.7. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад, ки мустақилона қарорро дар бораи кифоя будани ҳуҷҷатҳои пешниҳодшуда барои эътироф намудани ҳодисаи бо шахси суғурташуда рӯйдода, ҳамчун ҳодисаи суғуртавӣ ва муайяннамоии ҳаҷми пардохти суғуртавӣ қабул намояд.

13.8. Агар дар ҳолати ҳуҷҷатҳои пешниҳодшуда, имконияти қабули қарорро дар бораи пардохти суғуртавӣ надихад, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад ҳуҷҷатҳои иловагиро, ки барои қабули қарори охирин лозим аст, талаб намояд, инчунин экспертизаи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшударо гузаронида мустақилона сабаб ва шароити бо шахси суғурташуда сар задани ҳодисаҳое, ки аломати ҳодисаи суғуртавиरो доранд, муайян намояд.

13.9. Ҳамаи ҳуҷҷатҳои ба Суғуртакунанда барои гирифтани пардохти суғуртавӣ пешниҳодшуда, бояд бо забони тоҷикӣ тартиб дода шаванд ва ё тарҷумаи тоҷикии бо тариқи нотариалӣ тасдиқ шуда бошанд. Агар ҳуҷҷатҳои пешниҳодшуда, бо сабаби хусни хати махсуси духтурон ва ё корманди мақомоти салоҳиятдор ҳонда нашавад, инчунин дар ҳолати вайрон шудани якпорчагии он (дарیداгӣ, ғичимшуда, фарсудашуда ва ғайра), Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад, қарорро дар бораи пардохти суғуртавӣ то пешниҳоди ҳуҷҷатҳо бо сифати дахлдор мавқуф гузорад.

13.10. Ҳамаи маълумотномаҳо ва иқтибосҳо аз муассисаҳои тиббӣ бояд ду мӯҳри (штамп) муассисаҳои тиббиро дошта бошад. Нусхаи ҳуҷҷатҳои тиббии пешниҳодшуда бояд бо тариқи нотариалӣ ва ё аз тарафи ташкилоти тиббии онҳоро пешниҳоднамуда, тасдиқ карда шаванд.

13.11. Дар муҳлати 5 (панҷ) рӯз аз рӯзи қабули санадҳои дахлдоре, ки дар Қоидаи мазкур пешбинӣ шудааст, инчунин дигар ҳуҷҷатҳои хаттӣ, ки Суғуртакунанда иловатан тибқи Қоидаи мазкур талаб мекунад:

13.11.1. дар ҳолати ҳодисаи ба вуқӯъ омадаро ҳодисаи суғуртавӣ эътироф намудан, пардохти суғуртавиरो амалӣ менамояд;

13.11.2. қарорро дар бораи рад кардани пардохти суғуртавӣ қабул менамояд ва хаттӣ ба Суғурташаванда хабар медиҳад.

13.12. Пардохти суғуртавӣ бо розигии тарафҳо тариқи нақдӣ, интиқоли маблағ ба суратҳисоби бонкии Суғурташаванда (шахси суғурташуда), Фоидагиранда ва ё бо воситаҳои дигар тибқи қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Ҷаҳдҳои Суғуртакунанда аз рӯзи интиқоли воситаҳои пулӣ аз суратҳисоби Суғуртакунанда ва ё рӯзи ирсали огоҳнома оиди эътирофи ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми пардохти суғуртавӣ (санаи огоҳинома бо санаи содиротии мактуби Суғуртакунанда муайян карда мешавад) барои пардохтҳои суғуртавии бо розигии тарафҳо тариқи нақдӣ амалшаванда, иҷрошуда ба ҳисоб меёбад.

13.13. Пардохти суғуртавӣ аз рӯи Шартномаи суғурта бо асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст.

13.14. Ҳангоми суғуртакунӣ бо эквиваленти асъори хориҷӣ, пардохти суғуртавӣ бо асъори милли аз рӯи қурби Бонки миллии Тоҷикистон, ки дар рузи имзои санади суғурта муқарра шуда буд, амалӣ карда мешавад.

13.15. Агар дар натиҷаи ҳамагон як ҳодисаи нохуш ва ё беморӣ, Шартномаи суғурта пардохтро аз рӯи ду ва ё шумораи зиёди ҳодисаҳои дар Қоидаҳо ишорашуда пешбинӣ намояд, он гоҳ маблағи аз ҳамаи зиёди пардохти суғуртавӣ, бо тарҳи маблағҳои вобаста бо ҳодисаи мазкур қаблан пардохтгардида амалӣ карда мешавад, агар дигар ҳолат дар Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад.